

POWIAT POLICKI

**RAPORT Z REALIZACJI
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA POWIATU
POLICKIEGO NA LATA 2012-2015
Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2019
ZA LATA 2012-2013**

**OPRACOWANIE:
NARODOWA FUNDACJA
OCHRONY ŚRODOWISKA ZAKŁAD
TECHNICZNYCH USŁUG KOMUNALNYCH
W SZCZECINIE**

**DR INŻ. RYSZARD MILUNIEC
MGR. INŻ. PAULINA GARSTECKA
KOREKTA: MAREK KRUCZYŃSKI**

Spis treści

1.	WSTĘP	4
1.1.	Podstawa prawna	4
1.2.	Program ochrony środowiska powiatu polickiego na lata 2012-2015 z perspektywą do roku 2019 ...	4
1.3.	Cel i zakres opracowania	4
1.4.	Metodyka prac i materiały do opracowania	5
2.	OCENA REALIZACJI CELÓW, KIERUNKÓW DZIAŁAŃ I WSKAŹNIKÓW W LATACH 2012 - 2013 UJĘTYCH W PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA POWIATU POLICKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2019	5
2.1	Jakość powietrza	6
2.2.	Wody powierzchniowe i podziemne	10
2.3.	Wody morskie: przejściowe i przybrzeżne	15
2.4.	Gospodarka odpadami	16
2.5.	Zasoby przyrodnicze	20
2.6.	Turystyka	24
2.7.	Klimat akustyczny	25
2.8.	Pola elektromagnetyczne	26
2.9.	Zapobieganie poważnym awariom	27
2.10.	Kopaliny	29
2.11.	Jakość gleb	29
2.12.	Edukacja ekologiczna	31
3.	WYKONANIE ZADAŃ W LATACH 2012-2013	38
4.	DODATKOWE PRZEDSIĘWZIĘCIA SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA WYKONANIE W LATACH 2012-2013, KTÓRE NIE ZOSTAŁY UJĘTE W PROGRAMIE	47
5.	PODSUMOWANIE	52

1. WSTĘP

1.1 Podstawa prawna

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2013 r. poz. 1232 z późn. zm.), zwana dalej „Ustawą”, w celu realizacji polityki ekologicznej państwa nałożyła na organ wykonawczy powiatu obowiązek opracowania programu ochrony środowiska.

„Program ochrony środowiska powiatu polickiego na lata 2012-2015 z perspektywą do roku 2019” przyjęty został uchwałą Rady Powiatu w Policach Nr XVII/136/2012 z dnia 28 września 2012 r. Zgodnie z art.18 ust. 2 ustawy organ wykonawczy powiatu, sporządza co 2 lata raport z wykonania programu ochrony środowiska, który przedstawia radzie powiatu.

1.2 Program ochrony środowiska powiatu polickiego na lata 2012-2015 z perspektywą do roku 2019

„Program ochrony środowiska powiatu polickiego na lata 2012–2015 z perspektywą do roku 2019”, zwany dalej „Programem” stanowi narzędzie realizacji polityki ekologicznej samorządu powiatowego i określa m.in:

- priorytety powiatu polickiego w zakresie ochrony środowiska i racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych, cele długookresowe do 2019 roku i kierunki działań w zakresie ochrony środowiska w powiecie polickim oraz wskaźniki poszczególnych celów,
- środki niezbędne do osiągnięcia celów, w tym mechanizmy prawno – ekonomiczne i środki finansowe.

W Programie określone zostały priorytety ochrony środowiska, które należy traktować jako równorzędne:

- poprawa jakości powietrza i klimatu akustycznego,
- dalsza poprawa gospodarki wodno-ściekowej,
- wprowadzenie systemowej gospodarki odpadami komunalnymi, w tym odpadami niebezpiecznymi, znajdującymi się w strumieniu odpadów komunalnych.
- ochrona i rozwój terenów zieleni oraz systemu obszarów i obiektów prawnie chronionych,
- edukacja ekologiczna mieszkańców powiatu postrzegana jako nadrzędny priorytet,
- na bazie przyjętych w Programie priorytetów i celów sformułowano plan operacyjny na lata 2012-2015, będący listą przedsięwzięć inwestycyjnych i pozainwestycyjnych przewidzianych do realizacji.

1.3. Cel i zakres opracowania

Niniejszy „Raport z realizacji Programu ochrony środowiska powiatu polickiego na lata 2012- 2015”, zwany dalej „Raportem” jest dokumentem przedstawiającym i podsumowującym działania podjęte w latach 2012-2013 w zakresie ochrony środowiska na terenie powiatu polickiego.

Ustawa Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2013 r. poz. 1232 z późn. zm.) nie określa wymagań dotyczących zakresu i formy raport z wykonania programu ochrony środowiska. Zgodnie z wytycznymi zawartymi w Programie przyjęto, iż Raport będzie służył ocenie stopnia realizacji poszczególnych zadań ujętych w planie operacyjnym Programu, celów i kierunków działań oraz efektów tych działań.

W celu dokonania oceny stopnia wdrażania Programu i jego efektów przyjęto w dokumencie wskaźniki, opisujące stan środowiska i presję na środowisko, a także stan podjętych działań zapobiegawczych. Zadaniem przedstawionej analizy wskaźnikowej jest zobiektywizowanie oceny realizacji celów i kierunków działań.

Ocenie podlegała również zgodność wykonywanych zadań z zapisami harmonogramu finansowo – zadaniowego pod kątem terminowości wykonywania prac i wysokości poniesionych nakładów.

1.4. Metodyka prac i materiały wykorzystane do opracowania

Przy opracowaniu niniejszego Raportu zostały wykorzystane dane statystyczne oraz dane o stanie środowiska, które są materiałami ogólnodostępnymi i łatwymi do weryfikacji. Informacje przedstawione w Raporcie pochodzą między innymi z:

- danych publikowanych przez Główny Urząd Statystyczny,
- danych i informacji udzielonych przez:
 - Zachodniopomorski Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie (WIOŚ),
 - Regionalną Dyрекccję Ochrony Środowiska w Szczecinie (RDOŚ),
 - Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Szczecinie,
 - Zachodniopomorski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Szczecinie,
 - Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego.
- ankiet przekazanych przez: Starostwo Powiatowe w Policach oraz gminy i firmy z terenu powiatu polickiego.

Ocena realizacji Programu opiera się na danych o stanie środowiska oraz informacji zebranych na temat stanu wykonania przedsięwzięć w latach 2012-2013 uzyskanych od gmin powiatu polickiego i innych jednostek biorących udział w realizacji Programu.

2. OCENA REALIZACJI CELÓW, KIERUNKÓW DZIAŁAŃ I WSKAŹNIKÓW W LATACH 2012-2013 UJĘTYCH W „PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU POLICKIEGO NA LATA 2012-2015 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2019”

Wprowadzenie

Ocena realizacji celów długookresowych, kierunków działań, jak również analiza zachodzących zmian w środowisku wyrażona za pomocą wskaźników zawartych w Programie ujęta została w następujących blokach tematycznych: poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego, ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne użytkowanie zasobów przyrody oraz cele i zadania o charakterze systemowym.

Wymiernym efektem realizacji celów są wartości tzw. wskaźników monitorowania Programu. Wskaźniki te zostały przedstawione w odniesieniu do wszystkich zagadnień, które zostały ujęte w blokach tematycznych.

Niniejszy dokument przedstawia dwuletni okres, tj. lata 2012-2013 realizacji Programu, w związku z tym przyjęto określony system oceny. Realizacja celów zawartych w dokumencie Programu została przedstawiona w formie krótkiego opisu. Podobny schemat zastosowano dla oceny realizacji kierunków działań. Powyższy sposób oceny jest związany z tym, iż cele ujęte w Programie zostały przedstawione opisowo a nie ilościowo. W związku z tym, nie jest możliwe ilościowe określenie stopnia realizacji danego celu.

W przeprowadzonej ocenie odnoszono się do tabel z wykonania planu operacyjnego (rozdział 3), ujmujących szczegółowe informacje na temat realizacji przedsięwzięć planowanych do wykonania w latach 2012-2013.

Wskaźniki stanu i zmiany presji na środowisko dla powiatu polickiego w latach 2012 i 2013.

Wskaźniki stanu środowiska i zmiany presji na środowisko wyrażają w sposób wymierny efekt podejmowanych działań w zakresie ochrony środowiska, a więc pośrednio służą ocenie realizacji celów Programu. Poniższa tabela przedstawia zachodzące zmiany dotyczące stanu środowiska i presji na środowisko w latach 2012 i 2013 za pomocą wyznaczonych wskaźników w odniesieniu do roku 2010. Poniżej przedstawione wskaźniki stanowią wybiórczą część obecnie monitorowanych wskaźników.

Tabela 2.1 Wskaźniki stanu środowiska i zmiany presji na środowisko dla powiatu polickiego w latach 2010, 2012, 2013.

Lp.	Wskaźnik	Wartość wskaźnika			Trend zmian
		2010 r.	2012 r.	2013 r.	
1.	Woda dostarczona gospodarstwu domowemu	2759,5 dam ³	2956,1 dam ³	2824,4 dam ³	—
2.	Pobór wód podziemnych na potrzeby produkcyjne (poza rolnictwem i leśnictwem)	0 dam ³	21 dam ³	20 dam ³	—
3.	Długość czynnej sieci wodociągowej rozdzielczej	345,4 km	366,3 km	398,8 km	↑
4.	Połączenia wodociągowe prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	8978 szt.	9739 szt.	10437 szt.	↑
5.	Procent mieszkańców objętych siecią wodociągową	96,5%	96,7%	97,7%	↑
6.	Średnie zużycie wody wodociągowej	39,2 m ³ /M/ rok	40,5 m ³ /M/ rok	38,2 m ³ /M/ rok	—
7.	Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	479,4 km	481,3 km	499,6 km	↑
8.	Połączenia kanalizacyjne prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	5204 szt.	5738 szt.	6290 szt.	↑
9.	Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ogólnej liczby ludności	84,0%	87,3	88,1%	↑
10.	Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków miejskich i wiejskich	59752 M	64050 M	65645 M	↑
11.	Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania odprowadzone do wód lub do ziemi w ciągu roku	39 540 dam ³	43363 dam ³	37849 dam ³	↑
12.	Przepustowość oczyszczalni ścieków z podwyższonym usuwaniem biogenów	4 513 m ³ /d	4 513 m ³ /d	6 400 m ³ /d	↑
13.	Ścieki odprowadzone (komunalne)	2 930 dam ³	2 886 dam ³	2 987 dam ³	↑
14.	Wielkość emisji zanieczyszczeń pyłowych do powietrza z zakładów objętych sprawozdawczością	699 t/rok	703 t/rok	643 t/rok	↑
15.	Wielkość emisji zanieczyszczeń gazowych do powietrza z zakładów objętych sprawozdawczością (bez CO ₂)	5 346 t/rok	7 644 t/rok	6 232 t/rok	—
16.	Jakość powietrza - klasa (wg kryterium ochrona zdrowia)	A	A	A	—
17.	Udział terenów objętych ochroną prawną w całkowitej powierzchni powiatu	3,29%	3,29%	3,3%	↑
18.	Powierzchnia obszarów Natura 2000	43 030 ha	43 030 ha	43 030 ha	—
19.	Lesistość powiatu	34%	34%	34%	—
20.	Udział terenów zieleni publicznej (urządzonej, bez lasów komunalnych) w całkowitej powierzchni powiatu	0,1%	0,1 %	0,1%	—

Legenda: — bez zmian, ↑ tendencja pozytywna, ↓ tendencja negatywna

Analiza wartości wybranych wskaźników pozwala stwierdzić, że na ogólną liczbę wskaźników: 20

- 12 wskaźników ma trend pozytywny 60%,
- 0 wskaźników ma trend negatywny - 0%,
- 8 wskaźników utrzymuje się na podobnym poziomie 40%,

2.1 Jakość powietrza

- potencjalne możliwości ograniczenia emisji gazów do powietrza poprzez rozwój OZE

Cel długoterminowy do roku 2019

KONTYNUACJA DZIAŁAŃ ZWIĄZANYCH Z POPRAWĄ JAKOŚCI POWIETRZA ORAZ WZROST WYKORZYSTANIA ENERGII Z ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ

Cele krótkoterminowe do roku 2015

1. Poprawa jakości powietrza

Miary realizacji celu:

- ograniczenie liczby stref z przekroczeniami norm jakości powietrza poprzez sukcesywne ograniczenie emisji do powietrza ze wszystkich źródeł.
- długość wybudowanej sieci gazowej [km] – tendencja rosnąca,
- długość wybudowanych i zmodernizowanych ciepłociągów [km]- tendencja rosnąca,
- wzrost liczby zmodernizowanych źródeł energii,
- wzrost liczby zlikwidowanych kotłowni opalanych paliwem stałym.

2. Spełnienie wymagań prawnych w zakresie jakości powietrza poprzez ograniczenie emisji ze źródeł powierzchniowych, liniowych i punktowych

Miary realizacji celu:

- spadek emisji zanieczyszczeń gazowych SO₂, NO₂, CO₂ do powietrza, w Mg ze źródeł punktowych, powierzchniowych i liniowych,
- spadek emisji zanieczyszczeń pyłowych do powietrza w Mg ze źródeł punktowych, powierzchniowych i liniowych.

PA 3. Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii

Miary realizacji celu:

- wzrost zainstalowanej mocy elektrycznej i cieplnej ze źródeł odnawialnych w MW,
- % produkcji energii ze źródeł odnawialnych w produkcji energii elektrycznej i cieplnej ogółem- tendencja rosnąca,

W Programie ocenę stopnia realizacji celów i kierunków działań w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego przedstawiono poniżej (Tabela 2.2)

Tabela 2.2 Ocena realizacji celu i kierunków działań w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego dla powiatu polickiego

Lp.	Wyszczególnienie	Realizacja w latach 2012-2013
1.	Opracowanie i wdrożenie strategii zmniejszania stężenia pyłów drobnych PM10 i PM2,5 w powietrzu	Opracowuje WIOŚ we współpracy z gminami i starostwem. PEC Police opracował strategię firmy w tym zakresie
2.	Rozwój sieci monitoringu jakości powietrza przez udział powiatu i gmin w monitoringu regionalnym	Działają stacje monitoringu ciągłego w Szczecinie jako miarodajne dla powiatu polickiego
3.	Modernizacja istniejących kotłowni. Podłączenie budynków do sieci ciepłowniczej	Realizuje PEC Police SA. Modernizacja kotła WR10. Zakończono: 2012 -węzeł cieplny – ul. Traugutta nr 2, 4, 13/15, Tanowska 14; 2013 węzeł cieplny w ul. Grunwaldzkiej 13
4.	Termomodernizacja i zmiana systemów grzewczych w obiektach oświatowych powiatu oraz obiektach użyteczności publicznej	W trakcie realizacji. Dofinansowano 7 zadań z zakresu termomodernizacji
5.	Zmiana systemu ogrzewania na bardziej efektywny ekologicznie i energetycznie	W trakcie realizacji. Udzielano dotacji celowych osobom fizycznym

Lp.	Wyszczególnienie	Realizacja w latach 2012-2013
6.	Niezbędne prace sieciowe wynikające z planów oraz zamierzeń inwestycyjnych w obszarze sieci przesyłowych, w tym kontynuowanie modernizacji istniejącej sieci dystrybucyjnej, rozbudowa sieci dystrybucyjnej dla potrzeb nowych odbiorców	Realizuje PEC Police SA. Wymiana sukcesywna sieci na rury w technologii preizolowanej. Zakończono: 2012 -przyłącza – ul. Traugutta nr 2, 4, 13/15, Tanowska 14; 2013 przyłącza w ul. Grunwaldzkiej 13
7.	Budowa i modernizacja systemów i urządzeń do redukcji zanieczyszczeń pyłowo-gazowych	Wykonanie 3 cyklonów do kotłów WR10 w PEC Police. W trakcie realizacji: modernizacja systemu oczyszczania gazów porożkładowych, elektrofiltr gazów pokalcynacyjnych oraz rozbudowa instalacji odsiarczania gazów pokalcynacyjnych o dwa nowe reaktory. Budowano węzeł oczyszczania spalin wraz z modernizacją ECII w Z.Ch. Police SA. Opracowano koncepcję projektową na system oczyszczania gazów na instalacji DAP i MAP w Z.Ch. Police SA
8.	Rozbudowa sieci gazowej na terenie gmin powiatu	Realizuje Zakład Gazowniczy Szczecin. Rocznie przybywa około 3 km nowej sieci gazowej na terenie powiatu
9.	Zakup pojazdów transportu o niskiej emisji spalin	Realizuje Szczecińsko-Polickie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne SA poprzez zakup pojazdów transportu o niskiej emisji spalin
10.	Budowa obwodnic, przebudowa, modernizacja i poprawa stanu technicznego dróg	Realizacją częściową, prowadzono remonty i modernizacje dróg
11.	Zintensyfikowanie ruchu rowerowego poprzez likwidację barier technicznych i tworzenie nowych ścieżek rowerowych	W trakcie realizacji. Kontynuowano budowę ścieżek rowerowych na terenie powiatu
12.	Wdrażanie projektów z zastosowaniem odnawialnych i alternatywnych źródeł energii	W trakcie realizacji. Zrealizowane w gminie Kołbaskowo – wymiana kotłów na paliwo odnawialne

Wskaźniki realizacji celu w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego przedstawiono poniżej (tabela 2.3)

Wskaźniki realizacji celu w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego dla powiatu polickiego

Tabela 2.3 Wskaźnik presji na środowisko (GUS).

Wskaźnik	Jednostka	Stan wyjściowy (2010 rok)	Stan w 2012 r.	Stan w 2013 r.	Trend zmian
Emisja zanieczyszczeń pyłowych do powietrza	[Mg/rok]	699	703	643	↓
Emisja zanieczyszczeń gazowych - ogółem	[Mg/rok]	1 128 632	1 530 558	1 553 781	↓
Emisja dwutlenku siarki	[Mg/rok]	3 029	4 513	3 316	↓
Emisja tlenków azotu	[Mg/rok]	1 306	1 834	1 563	↓
Emisja tlenków węgla	[Mg/rok]	90	185	215	↓
Emisja dwutlenku węgla	[Mg/rok]	1 123 286	1 522 914	1 547 549	↓

Tabela 2.4 Wskaźniki stanu środowiska (WIOŚ).

Wskaźnik	Jednostka	Stan wyjściowy (2010 rok)	Stan w 2012 r.	Stan w 2013 r.	Trend zmian
Ocena jakości powietrza	Klasa	brak przekroczeń standardów jakości powietrza (klasa A),	brak przekroczeń standardów jakości powietrza (klasa A)	brak przekroczeń standardów jakości powietrza (klasa A)	—

Tabela 2.5 Wskaźnik reakcji działań zapobiegawczych (GUS).

Wskaźnik	Jednostka	Stan wyjściowy (2010 rok)	Stan w 2012 r.	Stan w 2013 r.	Trend zmian
Zanieczyszczenia zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń pyłowych	[%]	96,1	96,3	96,7	↑
Zanieczyszczenia zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń gazowych	[%]	59,2	54,4	59,7	↑
Długość czynnej sieci gazowej ogółem	[m]	38 8727	41 3687	Brak danych	↑
czynne przyłącza do budynków mieszkalnych i niemieskalnych	[szt.]	8 711	9 330	Brak danych	↑
Ludność korzystająca z sieci gazowej	[osoby]	56 116	57 001	Brak danych	↑

Źródło: GUS, WIOŚ

Legenda: — bez zmian, ↑ tendencja pozytywna, ↓ tendencja negatywna * brak porównania

Ocena jakości powietrza za 2013 r.

Na podstawie danych pozyskanych z GUS zaobserwowano wzrostową tendencję emisji głównych zanieczyszczeń do powietrza.

Przeprowadzone w 2013 r. przez WIOŚ w Szczecinie, obliczenia rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń, stanowiące istotny element systemu oceny jakości powietrza dla strefy zachodniopomorskiej, a tym samym dla powiatu polickiego przypisano **klasę C**, ze względu na stwierdzone na obszarze strefy przekroczenie standardu jakości powietrza przez 24-godzinne stężenia pyłu zawieszonego PM10. **Klasę C** strefa zachodniopomorska otrzymała także ze względu na stwierdzone przekroczenie poziomu docelowego przez średnioroczne stężenie benzo(a)pirenu. Przekroczenia stężeń pyłu PM10 i benzo(a)pirenu, nie oznaczają jednak, że występują one na całym obszarze strefy zachodniopomorskiej. Niestety w miejscowościach: Dobra, Wołczkowo, Mierzyn, Bezrzecze, Przecław, Stobno, Dołuje, Skarbimierzyce oraz Warzymice wystąpiły przekroczenia normatywnych stężeń. Sytuacja ta może wynikać ze spalania w paleniskach domowych paliwa słabej jakości i spalanie szkodliwych odpadów.

Nie stwierdzono przekroczenia poziomu docelowego dla ozonu, ze względu na ochronę zdrowia ludzi i roślin strefa ta otrzymała **klasę D2 (poprzednio klasę C)**.

Dla pozostałych zanieczyszczeń jakimi są SO₂, NO₂, NO_x, CO, C₆H₆, pyły PM_{2,5}, Pb, As, Cd, Ni, zarówno pomiary jak i obliczenia rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń w powietrzu nie wykazały występowania stężeń przekraczających wartości kryterialnych. Dla tych substancji strefa zachodniopomorska, w skład której wchodzi powiat policki, otrzymała **klasę A** ze względu na ochronę zdrowia i roślin. Dla klasy A nie jest wymagane podejmowanie działań naprawczych.

Powiat policki charakteryzuje się średnim stopniem zanieczyszczenia powietrza. Największy problem stanowi dotrzymanie poziomów dopuszczalnych lub docelowych w zakresie emisji zanieczyszczeń pyłowych, benzo(a)pirenu oraz ozonu.

2.2 Wody powierzchniowe i podziemne

- zagrożenia jakości wód; jakość wód powierzchniowych; jakość wód podziemnych

Przyjęto, że efektem działań zaprogramowanych do roku 2015 będzie:

- osiągnięcie szeroko pojętego dobrego stanu wód jednolitych części wód powierzchniowych, dla których nie określono odstępstw czasowych lub mniej rygorystycznych celów, czyli derogacji,
- znacząca poprawa w zakresie ochrony przed skutkami powodzi i suszy,
- znacząca poprawa w zakresie zrównoważonego gospodarowania wodami, realizowanego w zgodzie z interesem publicznym, bez dopuszczania do wystąpienia możliwego do uniknięcia pogorszenia ekologicznych funkcji wód oraz pogorszenia stanu ekosystemów lądowych i terenów podmokłych bezpośrednio zależnych od wód,
- racjonalne i oszczędne korzystanie z zasobów wód powierzchniowych i podziemnych, w sposób umożliwiający zaspokojenie uzasadnionych potrzeb wodnych ludności i gospodarki powiatu, z uwzględnieniem ich maksymalnej ochrony przed zanieczyszczeniem i nadmierną eksploatacją.

W perspektywie długoterminowej do roku 2019 efektem zaprogramowanych działań będzie:

- zrównoważony model zarządzania i korzystania z zasobów wodnych powiatu polickiego, pozwalający na zaspokojenie potrzeb wodnych regionu, zapewniający ochronę ludzi i mienia przed skutkami zjawisk ekstremalnych, uwzględniający utrzymanie dobrego stanu wszystkich wód w aspektach ekologicznym, chemicznym i ilościowym.

Cel długoterminowy do roku 2019

OSIĄGNIĘCIE I UTRZYMANIE DOBREGO STANU WÓD POWIERZCHNIOWYCH ORAZ OCHRONA JAKOŚCI WÓD PODZIEMNYCH

Cele krótkoterminowe do roku 2015

1. Poprawa jakości wód, osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych

Miary realizacji celu:

- wdrożenie sprawnego systemu planowania w gospodarce wodnej, opartego na zlewniowym podejściu do zarządzania wodami- opracowanie i wdrożenie warunków korzystania z wód regionu wodnego, warunków korzystania z wód zlewni,
- poprawa wskaźników związanych ze zbiorowym odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków komunalnych, w szczególności na obszarach wiejskich,
- osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód rzecznych, jeziornych, przejściowych i przybrzeżnych,
- osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód podziemnych,
- spełnienie wymagań jakościowych w zakresie ochrony wód przed zanieczyszczeniem związkami azotu ze źródeł rolniczych,
- poprawa warunków hydromorfologicznych rzek i jezior,
- zmniejszenie eutrofizacji wód powierzchniowych.

2. Zwiększenie retencji w zlewniach i ochrona przed skutkami zjawisk ekstremalnych

Miary realizacji celu:

- sukcesywna realizacja obiektów służących retencji wodnej,
- utrzymanie infrastruktury wodnej w należyтым stanie technicznym,
- opracowanie wstępnej oceny ryzyka powodziowego, map zagrożenia i map ryzyka powodziowego oraz opracowanie i wdrożenie planów zarządzania ryzykiem powodziowym,
- opracowanie i wdrożenie planów przeciwdziałania skutkom suszy.

3. Zapewnienie dobrej jakości wód użytkowych i racjonalne ich wykorzystywanie

Miary realizacji celu:

- osiągnięcie przez wody użytkowe obowiązujących standardów jakościowych w zakresie spełnienia warunków przydatności do picia, kąpielii oraz do bytowania ryb w warunkach naturalnych,
- kontynuacja działań zmierzających do racjonalizacji zużycia pobranej wody,
- kontynuacja działań zmierzających do ograniczania wykorzystania wód podziemnych do celów przemysłowych.

4. Przywrócenie i ochrona ciągłości ekologicznej koryt rzek

Miary realizacji celu:

- podjęcie działań mających na celu udroźnienie rzek, w szczególności rzek dla poprawy warunków bytowania ryb dwuśrodowiskowych,
- liczba zmodernizowanych urządzeń piętrzących, wybudowanych przepławek,
- ochrona, zachowanie i przywracanie biotopów i naturalnych siedlisk przyrodniczych, związanych z wodami i od wód zależnych, oraz introdukcja rodzimych gatunków ryb.

Tabela 2.6. Ocena realizacji celów i kierunków w zakresie ochrony wód i stosunków wodnych dla powiatu polickiego (dane z powiatu i gmin, RZGW, ZZMiUW)

Lp.	Wyszczególnienie	Realizacja w latach 2012-2013
Kierunki działań wg Programu		
1.	Budowa i modernizacja systemów zbiorowego odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych na obszarach wiejskich	W trakcie realizacji. Realizowano budowę sieci kanalizacyjnych. Nastąpiła rozbudowa oczyszczalni ścieków w miejscowości Przecław
2.	Wspieranie rozwoju - tam, gdzie jest to uzasadnione pod względami środowiskowymi i ekonomicznymi - lokalnych systemów oczyszczania ścieków poprzez wyposażanie nieruchomości w przydomowe oczyszczalnie	W trakcie realizacji, rozpatrywanie na bieżąco zgodnie z wnioskami od zainteresowanych
3.	Budowa kanalizacji deszczowej, modernizacja kanalizacji w celu wydzielenia kanalizacji deszczowej, budowa osadników i separatorów wód opadowych i roztopowych na wylotach sieci deszczowej do odbiorników	Realizowano według planów inwestycyjnych
4.	Działania podejmowane w celu ograniczenia dopływu zanieczyszczeń związkami azotu pochodzących ze źródeł rolniczych. Budowa szczelnych zbiorników na gnojowicę i gnojówkę oraz płyt obornikowych w gospodarstwach rolnych prowadzących	Na terenie powiatu polickiego nie zostały wyznaczone wody wrażliwe i obszary szczególnie narażone na zanieczyszczenia związkami azotu pochodzenia rolniczego

	hodowlę i chów zwierząt.	
5.	Zagospodarowywanie terenów dla potrzeb turystyki i rekreacji w sposób zapewniający ochronę wód przed zanieczyszczeniem	Prowadzono bieżące konserwacje w gminie Dobra
6.	Utrzymywanie koryt cieków, kanałów i obwałowań w należytym stanie technicznym, remonty budowli wodnych, w tym regulacyjnych, zapewnienie drożności koryt cieków i kanałów, poprawa warunków przepływu wód powodziowych	Realizowane przez RZGW i ZZMiUW oraz Z.CH. „Police” SA
7.	Modernizacja i budowa infrastruktury przeciwpowodziowej	Realizacja przez ZZMiUW. Rok 2012 i 2013: odbudowano 17,171 km wałów przeciwpowodziowych
8.	Budowa i modernizacja urządzeń melioracyjnych	Realizacja w lasach administrowanych przez Nadleśnictwo Trzebież oraz przez samorząd gminny na terenie gminy Dobra
9.	Uwzględnienie granic obszarów przedstawionych na mapach zagrożenia i mapach ryzyka powodziowego w planach zagospodarowania przestrzennego gmin	Będzie realizowane zgodnie z zaleceniami 18 miesięcy od daty otrzymania map zagrożenia i map ryzyka powodziowego
10.	Przywrócenie i utrzymanie wymaganych standardów wodom śródlądowym będącym środowiskiem życia ryb w warunkach naturalnych	Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Szczecinie, rozporządzeniem nr 3/2014 ustalił warunki korzystania z wód regionu wodnego Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego. RZGW w Szczecinie podjął prace nad przygotowaniem rozporządzenia ws. ustalenia warunków korzystania z wód regionu wodnego Ucker (powiat policki leży również w tym regionie wodnym). Przygotowany projekt rozporządzenia zostanie przekazany do uzgodnienia z Prezesem KZGW, a następnie z Wojewodą Zachodniopomorskim
11.	Modernizacja systemów zbiorowego zaopatrzenia w wodę	Realizowano modernizację sieci wodociągowej w gminie Police. Modernizacja związana z montażem zasuw i hydrantów w gminie Nowe Warpno
12.	Przywrócenie właściwych standardów, w szczególności w zakresie kryterium sanitarnego, wodom wykorzystywanym jako kąpieliska	W latach 2012-2013 nie prowadzono działań w tym zakresie
13.	Zwiększenie możliwości retencyjnych oraz przeciwdziałanie powodzi i suszy w ekosystemach leśnych, w tym działania na rzecz retencji na obszarach cennych przyrodniczo i ochrona siedlisk wodnych i od wód zależnych	Realizacja w lasach administrowanych przez Nadleśnictwo Trzebież
14.	Renaturyzacja koryt i dolin rzecznych, w tym ochrona, zachowanie i przywracanie biotopów oraz naturalnych siedlisk przyrodniczych wodnych i od wód zależnych, oraz introdukcja rodzimych gatunków ryb	Realizacja w lasach administrowanych przez Nadleśnictwo Trzebież. Natomiast nie realizowano ochrony siedlisk środowiska życia ryb z uwagi na niewyznaczenie w Polsce obszarów ochrony zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym

Ocenę stopnia realizacji celów w zakresie racjonalizacji wykorzystania zasobów wodnych i ochrony przed skutkami powodzi i suszy przedstawiono poniżej.

Wskaźniki realizacji celu w zakresie ochrony wód i stosunków wodnych dla powiatu polickiego

Tabela 2.7 Wskaźnik presji na środowisko:

Wskaźnik		Jednostka	Stan wyjściowy (2010 rok)	Stan w 2012 r.	Stan w 2013 r.	Trend zmian
Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności		dm ³	148 300	166 000	151 700	—
Zużycie wody na 1 mieszkańca		m ³	39,2	40,5	38,2	—
Ładunki zanieczyszczeń w ściekach komunalnych po oczyszczeniu [kg/rok]	BZT5	[kg/rok]	15 673	9 495	10 307	↑
	ChZT	[kg/rok]	77 802	75 042	74 508	↑
	zawiesina	[kg/rok]	13 978	13 158	13 153	↑
	azot ogólny	[kg/rok]	Brak danych	Brak danych	8 505	—
	fosfor ogólny	[kg/rok]	Brak danych	Brak danych	367	—
Ładunki zanieczyszczeń w ściekach przemysłowych odprowadzanych do wód powierzchniowych	BZT5	[kg/rok]	146 741	167 931	165 106	↓
	ChZT	[kg/rok]	146 133	464 691	232 134	↓
	zawiesina	[kg/rok]	339 669	128 582	260 595	↑
	azot ogólny	[kg/rok]	150 207	200 891	197 780	↓
	fosfor ogólny	[kg/rok]	8 696	10 647	15 032	↓
	Fenole lotne	[kg/rok]	788	9	2	↑

Tabela 2.8 Wskaźnik stanu środowiska (WIOŚ) Klasa jakości

Wskaźnik	Rzeka	2010	2012	2013	Trend zmian
Stan jakości wód powierzchniowych	Odra - potencjał	zły	zły	zły	—

Wyniki oceny monitorowanych jednolitych części wód

Wody powierzchniowe

Analiza wyników badań wód powierzchniowych pozostaje niezmienna w okresie lat 2012-2013 i przedstawia się następująco:

- *Odcinek Odry od Odry Zachodniej do Parnicy* wykazywał słaby potencjał ekologiczny oraz słaby potencjał ekologiczny w obszarach chronionych. Nie są spełnione wymagania dla obszaru chronionego. Stan chemiczny wód - przekroczone stężenia średnioroczne. Stan jednolitych części wód - zły.
- *Odcinek Odry od Parnicy do ujścia* wykazywał słaby potencjał ekologiczny oraz słaby potencjał ekologiczny w obszarach chronionych. Są spełnione wymagania dla obszaru chronionego. Stan chemiczny wód - przekroczone stężenia średnioroczne i maksymalne. Stan jednolitych części wód - zły.

- *Odcinek Gunicy od Rowu Wolczkowskiego do ujścia* wykazywał umiarkowany potencjał ekologiczny oraz umiarkowany potencjał ekologiczny w obszarach chronionych. Nie są spełnione wymagania dla obszaru chronionego. Stan jednolitych części wód - zły.

Wody podziemne

W wyniku przeprowadzonych badań w sześciu punktach pomiarowych w miejscowościach: Dobra, Myślibórz Mały, Stolec, Kołbaskowo, Warnołęka i Rędziny stwierdzono występowanie wód III klasy (wody zadowalającej jakości) reprezentujących dobry stan chemiczny. W jednym punkcie w miejscowości Nowe Warpno odnotowano występowanie wód V klasy reprezentujących słaby stan chemiczny. Przyczyną obniżenia jakości wód w punkcie była podwyższona zawartość ogólnego węgla organicznego, wodorowęglanów, żelaza, fosforanów i potasu.

W 2013 roku nie były prowadzone badania monitoringowe wód podziemnych na terenie powiatu polickiego.

Wskaźnik reakcji działań zapobiegawczych

Tabela 2.9 Ścieki oczyszczane w komunalnych oczyszczalniach ścieków (GUS).

Lata	Odprowadzane ogółem [dam ³ /rok]	Oczyszczane łącznie z wodami infiltracyjnymi i ściekami dowiezionymi [dam ³ /rok]	Oczyszczane razem [dam ³ /rok]	Oczyszczane mechanicznie [dam ³ /rok]	Oczyszczane biologicznie [dam ³ /rok]	Oczyszczane z podwyższonym usuwaniem biogenów [dam ³ /rok]
2010	2 930,0	1 589	2 930	0	153	2 777
2012	2 886,0	1 655	2 886	0	159	2 727
2013	2 987,0	1 700	2 987	0	147	2 840
Trend zmian	↑	↑	↑	—	—	↑

Tabela 2.10 Wodociągi (dane GUS)

Lata	Długość czynnej sieci rozdzielczej	Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	Woda dostarczona gospodarstwom domowym	Ludność korzystająca z sieci wodociągowej
	[km]	[szt.]	[dam ³]	[osoby]
2010	345,4	8 978	2 759,5	68 646
2012	366,3	9 739	2 956,1	70 878
2013	398,8	10 437	2 824,4	73 937
Trend zmian	↑	↑	↑	↑

Tabela 2.11 Kanalizacja (dane GUS)

Lata	Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków
	[km]	[szt]	[osoba]
2010	479,4	5 204	59 752
2012	481,3	5 738	64 050
2013	499,6	6 290	65 645
Trend	↑	↑	↑

Legenda: — bez zmian, ↑ tendencja pozytywna, ↓ tendencja negatywna * brak porównania

2.3 Wody morskie: przejściowe i przybrzeżne

Przyjęto, że efektem działań zaprogramowanych do roku 2015 będzie:

- poprawa jakości przybrzeżnych wód Zalewu Szczecińskiego, w szczególności w zakresie poprawy wskaźników troficznych zanieczyszczeń wód
- uzyskanie poprawy bezpieczeństwa linii brzegowej oraz zahamowanie procesów degradacji brzegów Zalewu Szczecińskiego

W perspektywie długoterminowej do roku 2019 efektem zaprogramowanych działań będzie:

- uzyskanie dobrego stanu wszystkich jednolitych części wód przejściowych i przybrzeżnych, jak również zatrzymanie procesów degradacji brzegów Zalewu Szczecińskiego, pozwalające na stabilizację linii brzegowej.

Cel długoterminowy do roku 2019

OŚIĄGNIĘCIE I UTRZYMANIE DOBREGO STANU WÓD PRZEJŚCIOWYCH I PRZYBRZEŻNYCH ORAZ SKUTECZNA OCHRONA LINII BRZEGOWEJ

Cele krótkoterminowe do roku 2015

1. Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód przejściowych i przybrzeżnych, w szczególności zatrzymanie eutrofizacji tych wód.

Miary realizacji celu:

- poprawa stanu wód przejściowych i przybrzeżnych
- zmniejszenie eutrofizacji wód przejściowych i przybrzeżnych

Tabela 2.12. Ocena realizacji celów i kierunków w zakresie ochrony wód morskich – przejściowych i przybrzeżnych dla powiatu polickiego (dane z powiatu i gmin, WIOŚ)

Lp.	Wyszczególnienie	Realizacja w latach 2012-2013
Kierunki działań wg Programu		
1.	Rozwój systemów zapewniających ograniczenie wprowadzania do wód zalewu substancji zanieczyszczających, w tym substancji zwiększających trofę wód.	W latach 2012 – 2013 WIOŚ realizował badania monitoringowe w tym zakresie. Wynikiem badań jest ocena wielkości ładunku zanieczyszczeń odprowadzanych do Bałtyku
2.	Zagospodarowywanie terenów nad Zalewem Szczecińskim dla potrzeb turystyki i rekreacji w sposób zapewniający ochronę wód przed zanieczyszczeniem	Realizowano w gminach Police (Trzebież) i Nowe Warpno

Zalew Szczeciński

W latach 2012 - 2013 badania jakości wód Zalewu Szczecińskiego prowadzono w siedmiu punktach pomiarowo-kontrolnych, w tym na trzech stanowiskach przylegających do powiatu polickiego. Jakość wód oceniano dla jednolitej części wód (JCW) Zalew Szczeciński, a podstawą oceny były wyniki uzyskane z poszczególnych punktów pomiarowych.

Potencjał ekologiczny JCW (jednolita część wód) Zalew Szczeciński sklasyfikowano jako zły (IV klasa jakości wód). Chociaż w ostatnich latach nie obserwuje się wzrostu zawartości związków biogenych w wodach Zalewu Szczecińskiego, to analiza wyników badań wskazuje, że wciąż najbardziej charakterystyczne są zmiany wskazujące na eutrofizację wód Zalewu Szczecińskiego. Potencjał elementów hydromorfologicznych został oceniony jako dobry. Potencjał elementów biologicznych JCW Zalew Szczeciński określono jako słaby.

Nie zaobserwowano zmian jakości wód Zalewu Szczecińskiego w latach 2012 i 2013. Jakość wód utrzymuje się na stałym poziomie.

2.4 Gospodarka odpadami

Cel długoterminowy do roku 2019

STWORZENIE SYSTEMU GOSPODARKI ODPADAMI, ZGODNEGO Z ZASADĄ ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU ORAZ HIERARCHIĄ SPOSOBÓW POSTĘPOWANIA Z ODPADAMI

Cele krótkoterminowe do roku 2015

1. Utrzymanie zmniejszonej tendencji oddzielenia wzrostu ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju wyrażonego w PKB.
2. Zwiększenie udziału odzysku, w szczególności recyklingu w odniesieniu do szkła, metali, tworzyw sztucznych oraz papieru i tektury, jak również odzysku energii z odpadów zgodnego z wymogami ochrony środowiska.
3. Zmniejszenie ilości odpadów kierowanych na składowiska odpadów.
4. Wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów.

Tabela 2.13 Ocena realizacji celu i kierunki działań w zakresie gospodarki odpadami dla powiatu polickiego

L.p.	Cele i kierunki działań	Realizacja w latach 2012-2013
1.	Intensyfikacja edukacji ekologicznej promującej właściwe postępowanie z odpadami oraz prowadzenie skutecznej kampanii informacyjno – edukacyjnej w tym zakresie	Realizowano we wszystkich gminach
2.	Wspieranie wdrażania efektywnych ekonomicznie i ekologicznie technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym technologii pozwalających na recykling oraz odzysk energii zawartej w odpadach, w procesach termicznego i biochemicznego ich przekształcania	Realizowane na bieżąco oraz planowane do realizacji do końca 2015 r. W ZOISOK nastąpiła rozbudowa hali segregacji A1, zwiększenie wydajności linii segregacji zmieszanych odpadów komunalnych do 60 000 Mg/rok), budowa placu dojrzewania kompostu, dróg, placów, parkingów i kanalizacji deszczowej
3.	Wzmocnienie kontroli podmiotów prowadzących działalność w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów dla zapewnienia skutecznej egzekucji prawa	Kontrole były prowadzone przez służby powiatu, gmin, WIOŚ
4.	Prowadzenie właściwej eksploatacji i rekultywacji składowisk odpadów	Realizowano na składowiskach. W gminie Kołbaskowo przygotowuje się projekt rekultywacji składowiska (Smolećcin). Wykonano rekultywację stawostadionu nr 1 składowiska siarczanu żelaza w ZCH Police SA
5.	Zapewnienie odpowiedniej przepustowości instalacji do przetwarzania odpadów	W ZOISOK dokonano rozbudowy instalacji
6.	Stymulowanie rozwoju rynku surowców wtórnych i produktów zawierających surowce wtórne poprzez wspieranie współpracy organizacji odzysku, przemysłu i samorządu terytorialnego oraz konsekwentne egzekwowanie obowiązków w zakresie odzysku i recyklingu	Realizacja systematyczna

L.p.	Cele i kierunki działań	Realizacja w latach 2012-2013
7.	Wydawanie decyzji związanych z realizacją celów spełniających założenia wojewódzkiego planu gospodarki odpadami	Realizacja systematyczna
8.	Rozbudowa i budowa zakładów zagospodarowania odpadów obejmujące regionalne instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych, które będą zapewniać następujący zakres usług: mechaniczno-biologiczne lub termiczne przekształcanie zmieszanych odpadów komunalnych i pozostałości z sortowni, składowanie przetworzonych zmieszanych odpadów komunalnych,	Planowane do realizacji do końca 2018 r.
9.	Zakończenie uporządkowania składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne	W trakcie realizacji
10.	Objęcie zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych wszystkich mieszkańców najpóźniej do 2015 r.	Planowane do realizacji do końca 2015 r.
11.	Objęcie wszystkich mieszkańców systemem selektywnego zbierania odpadów najpóźniej do 2015 r.	Planowane do realizacji do końca 2015 r.
12.	Zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów, aby nie było składowanych: - w 2013 r. więcej niż 50%, masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.	Zrealizowane. Zakup 200 pojemników 120 l do zbiórki odpadów ulegających biodegradacji i zestawu kołowego do ich transportu
13.	Zmniejszenie masy składowanych odpadów komunalnych do max 60% wytworzonych odpadów do końca 2014 r.	Planowane do realizacji do końca 2014 r.
14.	Przygotowanie do ponownego wykorzystania i recykling materiałów odpadowych, przynajmniej takich jak papier, metal, tworzywa sztuczne i szkło z gospodarstw domowych i, w miarę możliwości, odpadów innego pochodzenia podobnych do odpadów z gospodarstw domowych	Przygotowanie odpadów do ponownego wykorzystania w gminie Police i gminie Nowe Warpno.
15.	Monitoring dzikich składowisk	Systematycznie realizowane przez służby gminne oraz Nadleśnictwa
16.	Rozwój istniejącego systemu zbierania olejów odpadowych, w tym ze źródeł rozproszonych oraz standaryzacji urządzeń	Planowane do realizacji do końca 2014 r.
17.	Rozbudowa lub modernizacja infrastruktury technicznej w zakresie zbierania i przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego	Planowane do realizacji do końca 2014 r.
18.	Realizacja działań zawartych w „Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”	Prowadzono likwidację wyrobów zawierających azbest w gminach
19.	Rozbudowa infrastruktury technicznej zbierania zużytych opon, szczególnie w zakresie odbierania od małych i średnich przedsiębiorstw	Planowane do realizacji do końca 2014 r.
20.	Rozbudowa infrastruktury technicznej selektywnego zbierania, przetwarzania oraz ponownego wykorzystania odzysku, w tym recyklingu odpadów z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej	Planowane do realizacji do końca 2014 r.
21.	Zwiększenie wykorzystania osadów ściekowych	Osady ściekowe są wykorzystywane na okrywę składowanych fosfogipsów

Wskaźniki realizacji celu

Tabela 2.14 Wskaźnik presji na środowisko (dane z gmin, GUS)

Wskaźnik	Jednostka	Stan w 2010 r.	Stan w 2012 r.	Stan w 2013 r.	Trend zmian
Zmieszane odpady komunalne zebrane	Mg	23 512,0	24 192,0	21 328,2	↑
Szkło	Mg	-	574,9	769,5	↑
Tworzywa sztuczne	Mg	-	375,4	542,1	↑
Makulatura	Mg	-	528,9	707,9	↑
Procentowy udział odpadów ulegających biodegradacji deponowanych na składowiskach	[%]	48,4	47,5	46,5	↑
Ilość odpadów (poza komunalnymi) unieszkodliwionych przez składowanie	Tys. Mg	2 177,5	2 064,7	1 533,4	↑
Ilość wytworzonych odpadów przemysłowych	Tys. Mg	3 908,5	3 702,2	2 890,0	↑
Odpady dotychczas składowane (nagromadzone) na składowiskach własnych	Tys. Mg	88 360,4	92 674,2	94 187,0	↓

W tym: realizacja selektywnej zbiórki odpadów w poszczególnych gminach

Tabela 2.15 Gmina Police

Rodzaj odpadu	Jednostka	Rok 2012	Rok 2013
Szkło	Mg	269,0	418,9
Tworzywa sztuczne	Mg	193,3	281,3
Makulatura	Mg	194,7	265,3
Zmieszane odpady komunalne	Mg	11 652,0	10 957,2

Tabela 2.16 Gmina Dobra

Rodzaj odpadu	Jednostka	Rok 2012	Rok 2013
Szkło	Mg	200,8	205,8
Tworzywa sztuczne	Mg	130,3	183,5
Makulatura	Mg	298,0	367,6
Zmieszane odpady komunalne	Mg	6 765,6	6 652,0

Tabela 2.17 Gmina Kolbaskowo

Rodzaj odpadu	Jednostka	Rok 2012	Rok 2013
Szkło	Mg	85,7	98,3
Tworzywa sztuczne	Mg	42,9	68,5
Makulatura	Mg	29,3	46,8
Zmieszane odpady komunalne	Mg	5 470,3	3 392,5

Tabela 2.18 Gmina Nowe Warpno

Rodzaj odpadu	Jednostka	Rok 2012	Rok 2013
Szkło	Mg	19,4	46,5
Tworzywa sztuczne	Mg	8,9	8,8
Makulatura	Mg	6,9	12,2
Zmieszane odpady komunalne	Mg	304,2	326,5

Tabela 2.19 Wskaźnik stanu środowiska (dane z gmin, GUS)

Wskaźnik	Jednostka	Stan w 2010 r.	Stan w 2012 r.	Stan w 2013 r.	Trend zmian
Gospodarowanie odpadami w [%] w tym:					
- unieszkodliwienie przez składowanie		55,7	54,1	51,8	
- odzysk		13,5	17,8	17,9	
- unieszkodliwienie inaczej niż składowanie		30,9	28,1	30,2	
- magazynowanie		-	-	-	
Liczba składowisk odpadów ogółem w tym:					
- komunalnych	Szt.	1	1	1	—
- przemysłowych	Szt.	2	2	2	—
Liczba nielegalnych składowisk odpadów	Szt.	4	16		↓
Powierzchnia niezrekultywowanych, zamkniętych składowisk odpadów	ha	3,5	3,5	3,5	—
Powierzchnia nielegalnych składowisk odpadów	ha	-	0,063	2,186	↓

Tabela 2.20 Wskaźnik reakcji działań zapobiegawczych (dane z gmin, GUS)

Wskaźnik	Jednostka	Stan w 2010 r.	Stan w 2012 r.	Stan w 2013 r.	Trend zmian
Liczba budynków mieszkalnych objętych zbieraniem odpadów z gospodarstw domowych	Szt.	7958	8849		↑
Ilość składowisk zlikwidowanych w tym:	Szt.				—
- komunalnych,		0	0	0	
- przemysłowych,		0	0	0	
Ilość składowisk wyłączonych z eksploatacji	Szt.				—
- przemysłowych		0	0	0	
- komunalnych		0	0	0	
Poziom odzysku odpadów przemysłowych z wyłączeniem fosfogipsów	[%]	13,5	17,9	17,8	↑

Wskaźnik	Jednostka	Stan w 2010 r.	Stan w 2012 r.	Stan w 2013 r.	Trend zmian
Poziom odzysku odpadów opakowaniowych zebranych w gminach, w tym:	[%]				↑
- szkła (wytworzono 1508 Mg/rok)		-	38,0	51,0	
- papieru i tektury (wytworzono 3834 Mg/rok)		-	13,8	18,5	
- tworzyw sztucznych (wytworzono 4456 Mg/rok)		-	8,4	12,1	

Legenda: — bez zmian, ↑ tendencja pozytywna, ↓ tendencja negatywna * brak porównania

2.5 Zasoby przyrodnicze powiatu

Cel długoterminowy do roku 2019

OCHRONA DZIEDZICTWA PRZYRODNICZEGO I ZRÓWNOWAŻONE UŻYTKOWANIE ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH

Cele krótkoterminowe do roku 2015

1. Pogłębianie i udostępnianie wiedzy o zasobach przyrodniczych powiatu

Miary realizacji celu:

- liczba przeprowadzonych inwentaryzacji przyrodniczych,
- liczba przeprowadzonych szkoleń z zakresu ochrony przyrody.

2. Stworzenie prawno-organizacyjnych warunków i narzędzi dla ochrony przyrody

Miary realizacji celu:

- liczba opracowanych i uchwalonych planów ochrony/zadań ochronnych,
- liczba utworzonych form ochrony przyrody.

3. Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazowej poprzez zachowanie lub odtworzenie właściwego stanu ekosystemów i siedlisk oraz populacji gatunków zagrożonych

Miary realizacji celu:

- liczba zrealizowanych projektów dotyczących ochrony siedlisk i gatunków,
- właściwy stan gatunków i siedlisk będących przedmiotem ochrony na obszarach Natura 2000 zgodnie z wytycznymi Dyrektywy Siedliskowej oraz Konwencji Narodowej,
- liczba wdrożonych programów rolnośrodowiskowych.

4. Ochrona walorów krajobrazowych i ładu przestrzennego w strefie brzegowej Morza Bałtyckiego – nie dotyczy powiatu polickiego

5. Wykorzystanie funkcji lasów jako instrumentu ochrony środowiska

Miary realizacji celu:

- wskazanie powierzchni zalesionej,
- wskazanie powierzchni, na której prowadzono waloryzację przyrodniczą obszarów leśnych,
- wykonanie przebudowy drzewostanów i odnowień po rębni,
- wskazanie terenów poddanych rekultywacji,
- realizacja zadań zwiększających retencję,
- realizacja zadań służących ochronie przed skutkami suszy i powodzi.

6. Zmiana struktury gatunkowej i wiekowej lasów, odnowienie uszkodzonych ekosystemów leśnych

Miary realizacji celu:

- poprawa stanu terenów leśnych wynikająca z planów urządzenia lasów.

7. Edukacja leśna społeczeństwa, dostosowanie lasów do pełnienia zróżnicowanych funkcji przyrodniczych i społecznych

Miary realizacji celu:

- prowadzenie przez leśników edukacji przyrodniczej,
- liczba szkoleń mających na celu możliwości pozyskania funduszy unijnych dla działań związanych z leśnictwem,
- liczba obiektów udostępnionych do korzystania z lasu w celach rekreacyjnych (pola biwakowe, parkingi leśne, szlaki turystyczne, zadaszenia i miejsca wypoczynku)

8. Identyfikacja zagrożeń lasów i zapobiegania ich skutkom.

Miary realizacji celu:

- działania mające na celu ograniczenie występowania szkodników owadzych w lasach,
- liczba podjętych działań dotyczących ograniczenia zagrożeń pożarowych w lasach,
- liczba zmodernizowanych dróg leśnych uznanych za drogi pożarowe,
- liczba wykonanych sztucznych zbiorników na potrzeby gaśnicze na terenach leśnych, gdzie nie występują naturalne źródła poboru wody,
- działania mające na celu zwalczanie kłusownictwa, zaśmiecania i dewastacji terenów leśnych.

Tabela 2.21 Ocena realizacji celu i działań w zakresie ochrony przyrody i krajobrazu dla powiatu polickiego

Lp.	Wyszczególnienie	Realizacja w latach 2012-2013
Kierunki działań wg Programu		
1.	Kontynuowanie inwentaryzacji przyrodniczej gmin ze szczególnym uwzględnieniem obszarów Natura 2000 (inwentaryzacja pod kątem tworzonych obecnie Planów Zadań Ochronnych)	Planowane do realizacji do końca 2015 r.
2.	Prowadzenie działań edukacyjnych mających na celu podnoszenie świadomości w zakresie prawnych i przyrodniczych podstaw funkcjonowania obszarów chronionych oraz w zakresie ochrony dziedzictwa ekologicznego	Planowane do realizacji do końca 2015 r.
3.	Tworzenie nowych form ochrony przyrody na podstawie wyników inwentaryzacji i waloryzacji przyrodniczej	Utworzono 3 pomniki przyrody w gminie Police
4.	Opracowanie i wdrażanie kompleksowych systemów zarządzania obszarami cennymi przyrodniczo wraz z tworzeniem infrastruktury edukacyjnej, informacyjnej, turystycznej oraz służącej ochronie przyrody	Planowane do realizacji do końca 2015 r.
5.	Współdziałanie z ZODR I ARiMR w zakresie ochrony bioróżnorodności na obszarach wiejskich poprzez szkolenie i wsparcie rolników we wdrażaniu programów rolno-środowiskowych	Realizowano szkolenia w latach 2012 – 2013 i 2014 w wybranych miejscowościach poszczególnych gmin
6.	Realizacja „Krajowego programu zwiększania lesistości”	Realizowany na bieżąco

Lp.	Wyszczególnienie	Realizacja w latach 2012-2013
7.	Zalesianie nowych terenów, w tym gruntów zbędnych dla rolnictwa oraz nieużytków z uwzględnieniem uwarunkowań przyrodniczo - krajobrazowych	Zalesiono 0,1 ha gruntów
8.	Prowadzenie waloryzacji przyrodniczej obszarów leśnych	Realizacja w lasach administrowanych przez Nadleśnictwo Trzebież
9.	Tworzenie spójnych kompleksów leśnych szczególnie w obszarze korytarzy ekologicznych	Realizacja w lasach administrowanych przez Nadleśnictwo Trzebież
10.	Zwiększenie ilości i powierzchni zadrzewień na terenach rolniczych oraz rozszerzenie zakresu leśnej rekultywacji terenów zdegradowanych, w tym: odtwarzanie potencjału produkcji leśnej zniszczonego przez katastrofy oraz wprowadzanie instrumentów zapobiegawczych – budowa, przebudowa i modernizacja dróg leśnych, wyznaczonych w planach urządzenia lasu jako drogi pożarowe	Realizacja w lasach administrowanych przez Nadleśnictwo Trzebież oraz Nadleśnictwo Gryfino
11.	Renaturalizacja obszarów leśnych, w tym obszarów wodnych - błotnych obiektów cennych przyrodniczo, znajdujących się na terenach leśnych w tym: - zwiększenie możliwości retencyjnych oraz przeciwdziałanie powodzi i suszy w ekosystemach leśnych na terenach nizinnych- budowa obiektów wodno-melioracyjnych	Realizacja w lasach administrowanych przez Nadleśnictwo Trzebież oraz Nadleśnictwo Gryfino
12.	Realizacja planów urządzenia lasów.	Realizacja w lasach administrowanych przez Nadleśnictwo Trzebież oraz Nadleśnictwo Gryfino
13.	Podnoszenie świadomości przyrodniczej społeczeństwa, udostępnienie lasów poprzez utrzymanie i rozwój posiadanej infrastruktury, rozszerzaniu bazy do edukacji ekologicznej, partycypacji w inwestycjach wspólnych z samorządami w zakresie rozwoju turystyki na obszarach leśnych i przyleśnych	Realizacja w lasach administrowanych przez Nadleśnictwo Trzebież oraz Nadleśnictwo Gryfino
14.	Prowadzenie doradztwa dla właścicieli gruntów korzystających ze wsparcia UE dla działań związanych z leśnictwem	Realizacja w lasach administrowanych przez Nadleśnictwo Trzebież oraz Nadleśnictwo Gryfino
15.	Promocja turystyki związanej z gospodarką leśną, łowiectwem, turystyki ekologicznej i rowerowej	Realizacja w lasach administrowanych przez Nadleśnictwo Trzebież oraz Nadleśnictwo Gryfino
15.	Monitorowanie oraz ograniczanie występowania szkodników owadów w lasach	Realizacja w lasach administrowanych przez Nadleśnictwo Trzebież oraz Nadleśnictwo Gryfino
16.	Monitorowanie oraz ograniczanie zagrożenia pożarowego w lasach, w tym: - modernizacja sprzętu przeciwpożarowego oraz systemu wczesnego wykrywania pożarów lasu - modernizacja systemu obserwacji lasu, zakup kamer TV umożliwiających monitoring lasów, - zakup i wymiana sprzętu patrolowo-gaśniczego	Realizacja w lasach administrowanych przez Nadleśnictwo Trzebież oraz Nadleśnictwo Gryfino
17.	Budowa lub przebudowa dróg leśnych uznanych za drogi pożarowe	Realizacja w lasach administrowanych przez Nadleśnictwo Trzebież oraz Nadleśnictwo Gryfino

Lp.	Wyszczególnienie	Realizacja w latach 2012-2013
18.	Wykonanie sztucznych zbiorników na potrzeby gaśnicze na terenach leśnych gdzie nie występują naturalne źródła poboru wody	Realizacja w lasach administrowanych przez Nadleśnictwo Trzebież oraz Nadleśnictwo Gryfino
19.	Retencjonowanie wody na obszarach leśnych	Realizacja w lasach administrowanych przez Nadleśnictwo Trzebież oraz Nadleśnictwo Gryfino
	Wzmacnianie techniczne służb leśnych dla potrzeb ujawniania i zwalczania zagrożeń niszczenia przyrody przez człowieka (walka z kłusownictwem, zaśmiecaniem i dewastacją terenów leśnych).	Realizacja w lasach administrowanych przez Nadleśnictwo Trzebież oraz Nadleśnictwo Gryfino

Wskaźniki monitorowania celu w zakresie ochrony przyrody i krajobrazu dla powiatu polickiego
Wskaźniki realizacji celu

Tabela 2.22 Wskaźnik stanu środowiska (GUS, RDOŚ)

Wskaźnik	Jednostka	Stan w 2010 r.	Stan w 2012 r.	Stan w 2013 r.	Trend zmian
Użytki ekologiczne	ha	36,3	36,7	36,7	—
Rezerваты przyrody	ha	996,9	996,9	996,9	—
Obszary chronionego krajobrazu	ha	2 189,6	2 190,0	2 190,0	↑
Pomniki przyrody – ogółem	szt.	21	21	24	↑

Tabela 2.23 Wskaźnik reakcji działań zapobiegawczych (dane z powiatu, RDOŚ)

Wskaźnik	Jednostka	Stan w 2010 r.	Stan w 2012 r.	Stan w 2013 r.	Trend zmian
Nowe obszary chronione.	ha	0	0	0	—
Liczba opracowanych planów ochrony.	szt.	0	0	0	—

Tabela 2.24 Wskaźnik do osiągnięcia w 2014 (GUS i RDOŚ)

Wskaźnik	Jednostka	Stan w 2010 r.	Stan w 2013 r.	Trend zmian
Użytki ekologiczne	ha	120,0	120,0	—
Rezerваты przyrody	ha	490,0	490,0	—
Pomniki przyrody – ogółem	szt.	141	144	↑

Legenda: — bez zmian, ↑ tendencja pozytywna, ↓ tendencja negatywna * brak porównania

Wskaźniki realizacji celu

Wskaźniki monitorowania celu w zakresie ochrony i zrównoważonego rozwoju lasów dla powiatu polickiego

Tabela 2.25 Wskaźnik presji na środowisko (GUS)

Wskaźnik	Jednostka	Stan w 2010 r.	Stan w 2012 r.	Stan w 2013 r.	Trend zmian
Struktura lasów (iglaste, liściaste)	[%]	iglaste 82,3 liściaste 17,7	iglaste 82,3 liściaste 17,7	iglaste 82,3 liściaste 17,7	—
Pozyskanie drewna	dam ³	44	226	49	↑

Tabela 2.26 Wskaźnik stanu środowiska (GUS)

Wskaźnik	Jednostka	Stan w 2010 r.	Stan w 2012 r.	Stan w 2013 r.	Trend zmian
Powierzchnia gruntów leśnych w ha.	ha	23 337,1	23 388,1	23 389,1	↑
Lesistość	[%]	34	34	34	—

Tabela 2.27 Wskaźnik reakcji działań zapobiegawczych (dane z powiatu)

Wskaźnik	Jednostka	Stan w 2010 r.	Stan w 2012 r.	Stan w 2013 r.	Trend zmian
Zalesienia	ha	0,0	0,0	0,1	↑

2.6 Turystyka

Cel długoterminowy do roku 2019

ZRÓWNOWAŻONE WYKORZYSTANIE ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH W ROZWOJU TURYSTYKI

Cele krótkoterminowe do roku 2015

1. Wdrożenie zasad turystyki zrównoważonej na obszarach chronionych

Miary realizacji celu:

- ilość obszarów chronionych, na których podjęto działania związane z wdrażaniem zasad turystyki zrównoważonej.

2. Promocja przyrodniczych walorów turystycznych powiatu

Miary realizacji celu:

- liczba zrealizowanych projektów dotyczących przyrodniczych walorów turystycznych.

Tabela 2.28 Ocena realizacji celu i kierunków działań w zakresie turystyki

Lp.	Wyszczególnienie	Realizacja w latach 2012-2013
Kierunki działań wg Programu		
1.	Opracowanie koncepcji najkorzystniejszego wykorzystania przyrodniczych zasobów powiatu wraz z planem podziału obszarów cennych przyrodniczo na strefy (o różnym stopniu dostępności i zagospodarowania), z uwzględnieniem bogactwa siedlisk i ich odporności na presję turystyczną	Planowane do realizacji do końca 2015 r.
2.	Podkreślanie znaczenia walorów przyrodniczych i ich ochrony w kampaniach promocyjnych	Realizowane w gminie Kołbaskowo oraz w ośrodkach edukacji ekologicznej

2.7 Klimat akustyczny

Cel długoterminowy do roku 2019

POPRAWA KLIMATU AKUSTYCZNEGO POPRZEZ OBNIŻENIE HAŁASU DO POZIOMU OBOWIĄZUJĄCYCH STANDARDÓW

Cele krótkoterminowe do roku 2015

Rozpoznanie i ocena stopnia narażenia mieszkańców powiatu na ponadnormatywny hałas

Miary realizacji celu:

- opracowanie map akustycznych dróg (jeśli taka potrzeba wyniknie z oceny stopnia narażenia mieszkańców powiatu na ponadnormatywny hałas),

Ograniczenie uciążliwości akustycznej dla mieszkańców

Miary realizacji celu:

- obniżenie oddziaływania hałasu na środowisko do poziomów dopuszczalnych w miejscach przekroczeń.

Tabela 2.29 Ocena realizacji celu i kierunków działań w zakresie ochrony przed hałasem

Lp.	Wyszczególnienie	Realizacja w latach 2012-2013
Kierunki działań wg Programu		
1.	Opracowanie wynikających z map akustycznych Programów ochrony przed hałasem	Nie realizowano
2.	Zmniejszenie zagrożenia mieszkańców gmin powiatu polickiego przed ponadnormatywnym hałasem poprzez: budowę obwodnic i dróg alternatywnych do istniejących (wraz ze skutecznymi zabezpieczeniami akustycznymi), przeprowadzenie remontu nawierzchni dotychczasowych odcinków dróg, zastosowanie zmniejszenia prędkości pojazdów.	Planowane do realizacji do końca 2015 r.
3.	Opracowanie i wdrożenie zasad organizacji ruchu sprzyjających obniżeniu emisji hałasu do środowiska oraz utworzenie obszarów ograniczonego użytkowania (w przypadku braku innych technicznych możliwości)	Planowane do realizacji do końca 2015 r.
4.	Ograniczenie uciążliwości akustycznej w miejscach występowania szczególnych uciążliwości akustycznych dla mieszkańców poprzez: budowę ekranów akustycznych, stosowanie mat antywibracyjnych, wykopów, tuneli, tworzenie pasów zieleni przy głównych trasach komunikacyjnych, zwiększenie izolacyjności akustycznej budynków.	Planowane do realizacji do końca 2015 r.
5.	Ograniczenie hałasu emitowanego przez środki transportu (transport drogowy i szynowy) m.in. poprzez ich modernizację, naprawę trakcji	Planowane do realizacji do końca 2015 r.
6.	Zapewnienie przestrzegania zasady strefowania (rozgraniczania terenów o różnicowanej funkcji) w planowaniu przestrzennym, oraz wprowadzenie zapisów odnośnie standardów akustycznych dla poszczególnych terenów	Realizowane przy opracowywaniu planów zagospodarowania przestrzennego
7.	Przeprowadzenie edukacji ekologicznej oraz promocja:	Zrealizowane – Tematyka jest poruszana w ramach projektu „Program Edukacji

- komunikacji zbiorowej, - transportu rowerowego, - proekologicznego korzystania z samochodów: Carpooling (jazda z sąsiadem), Eco-driving (ekologiczny, oszczędny styl jazdy)	Ekologicznej na Zintegrowanym Szlaku Turystycznym”, który obejmuje Transgraniczne Forum Turystyczno Przyrodnicze oraz lekcje modelowe w terenie dla młodzieży gimnazjalnej z placówek oświatowych
---	--

Wskaźniki realizacji celu w zakresie ochrony przed hałasem dla powiatu polickiego

Tabela 2.30 Wskaźnik presji na środowisko (dane - Starostwo powiatowe)

Wskaźnik	Jednostka	Stan w 2010 r.	Stan w 2012 r.	Stan w 2013 r.	Trend zmian
Liczba pojazdów samochodowych	Szt.	36 711	41 988	44 394	↓
Stosunek liczby pojazdów do długości dróg utwardzonych	Szt./km	65	75	79	↓
Liczba ośrodków miejskich nie posiadających obwodnic przy drogach wojewódzkich i krajowych	km	1	1	1	—

Wskaźnik stanu środowiska (WIOŚ)

W latach 2012-2013 WIOŚ w Szczecinie nie prowadził pomiarów hałasu komunikacyjnego na terenie powiatu polickiego.

Tabela 2.31 Wskaźnik reakcji działań zapobiegawczych (GUS)

Wskaźnik	Jednostka	Stan w 2010 r.	Stan w 2013 r.	Trend zmian
Długość wybudowanych obwodnic	[km]	—	—	—

Legenda: — bez zmian, ↑ tendencja pozytywna, ↓ tendencja negatywna * brak porównania

2.8 Pola elektromagnetyczne

Cel długoterminowy do roku 2019

OCHRONA PRZED POLAMI ELEKTROMAGNETYCZNYMI

Cel krótkoterminowy do roku 2015

Monitoring poziomów pól elektromagnetycznych

Miary realizacji celu:

- utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych lub co najmniej na tych poziomach,
- zmniejszenie poziomów pól elektromagnetycznych co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są dotzymane.

Tabela 2.32 Ocena realizacji celu i kierunków działań w zakresie pól elektromagnetycznych

Lp.	Wyszczególnienie	Realizacja w latach 2012-2013
Kierunki działań wg Programu		
1.	Prowadzenie monitoringu poziomów pól elektromagnetycznych na terenie powiatu polickiego	WIOŚ przeprowadził 1 kontrolę w 2012 r. w Brzózkach i 2 kontrole w 2013 r. W Dobrej i Stobnie. Przekroczeń nie stwierdzono. SANEPID kontrolował w 2013 r. linię energetyczną w Policach przy ul. Nabrzeżnej. Nie

		stwierdzono przekroczeń.
2.	Prowadzenie kontroli na terenach zakładów przemysłowych	Planowane do realizacji w 2015 r.
3.	Wzmocnienie kadr pracowniczych monitoringu środowiska (straży pożarnej)	Planowane do realizacji do końca 2015 r.
4.	Wyposażenie służb monitoringu w profesjonalny sprzęt umożliwiający prowadzenie działań ratowniczych dla wszystkich możliwych scenariuszy awarii i katastrof	Planowane do realizacji do końca 2015 r.
5.	Wspieranie działalności jednostek reagowania kryzysowego	Planowane do realizacji do końca 2015 r.
6.	Edukacja w zakresie właściwych zachowań w sytuacjach zagrożenia wśród mieszkańców powiatu	Planowane do realizacji do końca 2015 r.

Wskaźniki realizacji celu

Tabela 2.33 Wskaźniki realizacji celu w zakresie ochrony przed polami elektromagnetycznymi dla powiatu polickiego (WIOŚ)

Lp.	Wskaźniki	Jednostka	Stan wyjściowy (2010 rok)	Stan w 2012 r.	Stan w 2013 r.	Trend zmian
<i>Wskaźniki presji na środowisko</i>						
1.	Ilość stacji telefonii komórkowej na terenie powiatu sławieńskiego	Szt.	54	62	68	↓
2.	Wynik składowej elektrycznej	V/m	0,25	0,33	0,40	↓
<i>Wskaźniki stanu środowiska</i>						
3.	Liczba miejsc, gdzie stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych	Szt.	0	0	0	—
<i>Wskaźniki reakcji działań zapobiegawczych</i>						
4.	Ilość kontroli potencjalnych źródeł pól elektromagnetycznych	Szt.	2	1	3	↑

Legenda: — bez zmian, ↑ tendencja pozytywna, ↓ tendencja negatywna * brak porównania

2.9 Zapobieganie poważnym awariom

Cel długoterminowy do roku 2019

MINIMALIZACJA SKUTKÓW WYSTĄPIENIA POWAŻNYCH AWARII PRZEMYSŁOWYCH ORAZ OGRANICZENIE RYZYKA ICH WYSTĄPIENIA

Cel krótkoterminowy do roku 2015

1. Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii

Miary realizacji celu:

- zmniejszona liczba awarii na obszarze powiatu,
- przeprowadzona likwidacja skutków awarii.

2. Zapewnienie bezpiecznego transportu substancji niebezpiecznych

Miary realizacji celu:

- wzrost liczby kontroli w transporcie substancji niebezpiecznych.

3. Wykreowanie właściwych zachowań społeczeństwa w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska z tytułu awarii przemysłowych.

Miary realizacji celu:

- prowadzenie szkoleń z zakresu zachowania zasad bezpieczeństwa w przypadku wystąpienia awarii w gminach powiatu.

Tabela 2.34 Ocena realizacji celu i kierunków działań w zakresie poważnych awarii dla powiatu polickiego

Lp.	Wyszczególnienie	Realizacja w latach 2012-2013
Kierunki działań wg Programu		
1.	Prowadzenie kontroli na terenach zakładów przemysłowych	Przeprowadzane na bieżąco i według planów kontroli. WIOŚ przeprowadził w 2012 r. 58 kontroli i w 2013 r. 48 kontroli
2.	Edukacja w zakresie właściwych zachowań w sytuacjach zagrożenia wśród mieszkańców powiatu	Realizowane systematycznie.
3.	Wyposażenie służb monitoringu w profesjonalny sprzęt umożliwiający prowadzenie działań ratowniczych dla wszystkich możliwych scenariuszy awarii i katastrof	Wdrażane etapowo. Planowane do zakończenia do końca 2015 r.
4.	Wspieranie działalności jednostek reagowania kryzysowego	Realizowane systematycznie.
5.	Wzmocnienie kadr pracowniczych monitoringu środowiska (straży pożarnej)	Planowane do realizacji do końca 2015 r.

Wskaźniki realizacji celu

Tabela 2.35 Wskaźniki realizacji celu w zakresie poważnych awarii dla powiatu polickiego

Lp.	Wskaźniki	Jednostka	Stan wyjściowy (2010 rok)	Stan w 2013 r.	Trend zmian
<i>Wskaźniki presji na środowisko</i>					
1.	Ilość potencjalnych sprawców poważnych awarii przemysłowych		2	0	↑
<i>Wskaźniki stanu środowiska</i>					
2.	Ilość zdarzeń mających znamiona poważnych awarii	Szt.	3	0	↑
<i>Wskaźniki reakcji działań zapobiegawczych</i>					
3.	Ilość kontroli potencjalnych sprawców poważnych awarii	Szt.	0	0	—

Źródło: WIOŚ

Legenda: — bez zmian, ↑ tendencja pozytywna, ↓ tendencja negatywna * brak porównania

2.10 Kopaliny

Cel długoterminowy do roku 2019

Zrównoważona gospodarka zasobami naturalnymi

Cel krótkoterminowy do roku 2015

Minimalizacja strat w eksploatowanych złożach oraz ochrona środowiska przed negatywnym oddziaływaniem przemysłu wydobywczego

Miary realizacji celu:

- wprowadzenie odpowiednich zapisów do planów zagospodarowania przestrzennego, obowiązujących na terenie gmin powiatu,
- prowadzenie eksploatacji złóż zgodnie z przepisami ustawy Prawo geologiczne i górnicze oraz przy zastosowaniu norm dotyczących techniki górniczej,

Tabela 2.36 Ocena realizacji celu i kierunków działań w zakresie ochrony złóż kopalin dla powiatu polickiego

Lp.	Wyszczególnienie	Realizacja w latach 2012-2013
Kierunki działań wg Programu		
1.	Eliminacja nielegalnej eksploatacji kopalin	Obecnie służby gminne monitorują na bieżąco sytuację w tym zakresie
2.	Współdziałanie organów administracji publicznej w tworzeniu studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem kopalin i ich ochroną przed trwałym zainwestowaniem niegórniczym na całym obszarze powiatu	Realizowane systematycznie
3.	Ochrona niezagospodarowanych złóż kopalin w procesie planowania przestrzennego	Realizowane systematycznie

Wskaźniki realizacji celu

Wskaźniki realizacji celu w zakresie ochrony złóż kopalin dla powiatu polickiego.

Tabela 2.37 Wskaźnik stanu środowiska (dane z powiatu)

Wskaźnik	Jednostka	Stan w 2010 r.	Stan w 2013 r.	Trend zmian
Ilość udzielonych koncesji na eksploatację złóż kopalin	Szt.	0	0	—

Tabela 2.38 Wskaźnik reakcji działań zapobiegawczych (dane z powiatu)

Wskaźnik	Jednostka	Stan w 2009 r.	Stan w 2012 r.	Trend zmian
Liczba kontroli w zakresie udzielonych koncesji, procentowy udział kontroli ze stwierdzonymi naruszeniami.	Szt.	0	0	—

Legenda: — bez zmian, ↑ tendencja pozytywna, ↓ tendencja negatywna * brak porównania

2.11 Jakość gleb

Cel długoterminowy do roku 2019

OCHRONA GLEB PRZED NEGATYWNYM ODDZIAŁYWANIEM ORAZ REKULTYWACJA TERENÓW ZDEGRADOWANYCH

Cele krótkoterminowe do roku 2015

1. Cel: Ochrona gleb przed negatywnym oddziaływaniem rolnictwa i innych rodzajów działalności gospodarczej

Miary realizacji celu:

- liczba przeprowadzonych szkoleń rolników,
- zinwentaryzowanie gleb zanieczyszczonych i zdegradowanych w powiecie polickim

2. Opracowanie strategii zagospodarowania urobków z prac pogłębiarskich w ramach rozbudowy i modernizacji infrastruktury portowej

Miary realizacji celu:

- liczba wyznaczonych miejsc składowania urobku na polach refulacyjnych lub przedstawienie innego sposobu zagospodarowania,
- wskazanie zakładu separującego urobek pochodzący z pogłębiania dna na zanieczyszczony i niezanieczyszczony.

3. Inwentaryzacja i rekultywacja gleb zdewastowanych i zdegradowanych

Miary realizacji celu:

- liczba terenów poddanych rekultywacji,
- liczba składowisk odpadów poddanych rekultywacji,
- przedstawienie prowadzonego monitoringu zanieczyszczeń gleb.

Tabela 2.39 Ocena realizacji celu i kierunków działań w zakresie ochrony gleb przed negatywnym oddziaływaniem oraz rekultywacji terenów zdegradowanych dla powiatu

Lp.	Wyszczególnienie	Realizacja w latach 2012-2013
Kierunki działań wg Programu		
1.	Promocja rolnictwa ekologicznego i integrowanego poprzez szkolenia rolników (zgodnych z wymogami ochrony środowiska i przyrody)	Prowadzono szkolenia z udziałem ZODR Barzkowice
2.	Ochrona gleb przed zakwaszeniem oraz działania zmierzające do odkwaszenia gleb	Realizowane systematycznie.
3.	Rekultywacja terenów uznanych za zdegradowane	Nie wystąpiła taka potrzeba
4.	Wyznaczanie nowych miejsc składowania urobku na polach refulacyjnych lub wskazanie innego sposobu zagospodarowania	Nie zostały podjęte działania w tym zakresie
5.	Lokalizacja zakładu do oczyszczania zanieczyszczonego urobku pochodzącego z pogłębiania dna	Nie zostały podjęte działania w tym zakresie

Wskaźniki realizacji celu w zakresie ochrony powierzchni ziemi dla powiatu polickiego

Tabela 2.40 Wskaźnik stanu środowiska (dane z gmin)

Wskaźnik	Jednostka	Stan w 2010 r.	Stan w 2012 r.	Stan w 2013 r.	Trend zmian
Grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji, w tym w wyniku wydobywania kopalin	[ha]	0	0	0	—

Tabela 2.41 Wskaźnik reakcji działań zapobiegawczych (dane GUS)

Wskaźnik	Jednostka	Stan w 2010 r.	Stan w 2012 r.	Stan w 2013 r.	Trend zmian
Powierzchnia zrekultywowanych terenów uznanych za zdegradowane zgodnie z rejestrem wojewódzkim	[ha]	0	0	0	—

Legenda: — bez zmian, ↑ tendencja pozytywna, ↓ tendencja negatywna * brak porównania

2.12 Edukacja ekologiczna

Cel długoterminowy do roku 2019

WZROST ŚWIADOMOŚCI EKOLOGICZNEJ MIESZKAŃCÓW POWIATU ORAZ
WZMOCNIENIE SYSTEMU ZARZĄDZANIA OCHRONĄ ŚRODOWISKA

Cele krótkoterminowe do roku 2015

1. Kształtowanie świadomości ekologicznej mieszkańców powiatu w zakresie ochrony powietrza i gospodarki odpadami

Miary realizacji celu:

- liczba przeprowadzonych kampanii informacyjno-edukacyjnych,
- liczba przeprowadzonych szkoleń z zakresu zmian w prawie odpadowym.

2. Kształtowanie świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie zużycia wody oraz jej zanieczyszczeń

Miary realizacji celu:

- liczba przeprowadzonych kampanii informacyjno-edukacyjnych oraz spotkań, konferencji itp.

3. Tworzenie proekologicznych wzorców zachowań, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży, w odniesieniu do pozostałych komponentów środowiska

Miary realizacji celu:

- liczba przeprowadzonych kampanii informacyjno-edukacyjnych i spotkań,
- liczba przeprowadzonych warsztatów i zajęć dla dzieci i młodzieży,
- liczba złożonych wniosków i zrealizowanych projektów na działania z edukacji ekologicznej.

4. Wzmocnienie systemu zarządzania środowiskiem

Miary realizacji celu:

- utworzenie programu do prezentowania powiatowych danych o stanie środowiska na platformie internetowej.

Tabela 2.42 Ocena realizacji celu i kierunków działań w zakresie edukacji ekologicznej dla powiatu polickiego

Lp.	Wyszczególnienie	Realizacja w latach 2012-2013
Kierunki działań wg Programu		
1.	Prowadzenie działań dotyczących możliwości wykorzystania alternatywnych źródeł energii oraz poszanowania energii (np. kampanii, szkoleń, konferencji. itp.)	Prowadzono szkolenia, warsztaty, pokazy, itp. Na bieżąco prowadzono zajęcia w ośrodku edukacji ekologicznej Ostoja. Przygotowano Słoneczny Piknik Rodzinny
2.	Prowadzenie działań podnoszących wiedzę z zakresu właściwej gospodarki odpadami (np. szkolenia, konferencje, kampanie)	W gminach prowadzono akcje uświadamiające: w gminie Nowe Warpno odbyło się 5 spotkań, których uczestniczyło 250 mieszkańców. Kampanie edukacyjne w zakresie gospodarki odpadami w gminie Police, w gminie Dobra. Zorganizowano piknik ekologiczny w Smętowicach dotyczący odpadów
3.	Propagowanie zachowań sprzyjających oszczędzaniu wody przez działania edukacyjno-promocyjne	Realizowano podczas prowadzonych kampanii i konkursów edukacyjnych oraz w ośrodkach edukacji ekologicznej
4.	Prowadzenie działań mających na celu podnoszenie świadomości w zakresie wpływu na jakość wód nieprawidłowej gospodarki ściekowej w domostwach i gospodarstwach rolnych (np. spotkania, prelekcje, szkolenia)	Prowadzono okazjonalnie przy organizowanych akcjach i konkursach. Omawiano na lekcjach Ekologii w szkołach
5.	Organizowanie szkoleń dla rolników z zakresu właściwego nawożenia, promocji rolnictwa ekologicznego, stosowania dobrych praktyk rolniczych i ochrony gleb	ARiMR zorganizowano szkolenia z tego zakresu. 4 szkolenia w 2012 r., 5 szkoleń w 2013 i 4 szkolenia w 2014 r. Miejsce szkoleń: Police, Wołczkowo, Nowe Warpno, Kołbaskowo, Dobra. W szkoleniach uczestniczyło w 2012 – 82 osoby, w 2013 - 66 osób i 2014 - 85 osób
6.	Przeprowadzenie działań mających na celu rozwiązanie aktualnych problemów środowiskowych (np. przez prowadzenie projektów, akcji, kampanii, szkoleń itp.)	Rozwijanie działalności i pomoc w utrzymaniu ośrodka edukacji ekologicznej w Zalesiu gmina Police, "ODM" Świdwie, Ośrodek Szkoleniowo-Badawczy w Zakresie Energii Odnawialnej w Ostoi
7.	Edukacja społeczeństwa na rzecz kreowania prawidłowych zachowań w sytuacji wystąpienia nadzwyczajnego zagrożenia środowiska	Temat poruszano na imprezach z udziałem straży pożarnej
8.	Działania promujące i podnoszące poziom wiedzy nt. walorów środowiska przyrodniczego na terenie powiatu polickiego	Duży nacisk na przyrodę i walory klimatyczne został położony w oficjalnym przewodniku, Omawia się w nim obszary chronione NATURA 2000 oraz sposoby ochrony ptactwa, zwierząt i roślin na terenie gminy. Ponadto ukazało się wiele

Lp.	Wyszczególnienie	Realizacja w latach 2012-2013
		książek poświęconych tematyce przyrody regionalnej i sposobach jej ochrony, m. in. Leksykon Puszczy Wkrzańskiej. Ponadto w 2013 r. powstały domki edukacji ekologicznej w Miroszewie wyposażone w tablice informacyjne
9.	Utworzenie i utrzymanie systemu do zarządzania informacjami o stanie środowiska w powiecie polickim	Na stronach internetowych gmin podaje się informacje z zakresu gospodarki odpadami oraz inne ważne zagadnienia z zakresu ochrony środowiska w tym z edukacji ekologicznej.
10.	Utworzenie platformy internetowej do prezentowania danych o stanie środowiska	Na stronach internetowych gmin podaje się informacje z zakresu gospodarki odpadami

W latach 2012 - 2013 przeprowadzono działania edukacyjne związane z wdrożeniem nowego systemu gospodarki odpadami w postaci, bilbordów, banerów, diapazonów, ulotek, kalendarzy, które zostały rozpowszechnione na terenie gmin. W roku 2013 przeprowadzono edukację ekologiczną w zakresie selektywnej zbiórki odpadów poprzez rozprowadzenie materiałów w postaci ulotek, plansz skierowanych do szkół oraz gier planszowych dla dzieci i młodzieży szkolnej. Zaopatrzone także szkoły i budynki użyteczności publicznej w pojemniki do segregacji.

Projekty edukacyjne

Projekt – „Edukacja ekologiczna na zintegrowanym szlaku turystycznym powiatu polickiego”

„Edukacja ekologiczna na zintegrowanym szlaku turystycznym powiatu polickiego” to projekt, którego myślą przewodnią jest kreowanie pozytywnego klimatu wokół obszarów Natura 2000 i ochrony środowiska. Powstał on w partnerstwie powiatu polickiego z Nadleśnictwem Trzebież oraz Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska w Szczecinie. W ramach projektu doposażono istniejący już zintegrowany szlak turystyczny powiatu polickiego (pieszo - konno - rowerowy) w elementy małej architektury służącej edukacji ekologicznej społeczeństwa. Utworzono m.in.: ścieżkę przyrodniczą z elementem „Zielonej klasy” w miejscowości Karpin oraz „Leśną klasę” w miejscowości Karszno. Ponadto doposażono miejsca postojowe szlaku w dwustronne tablice edukacyjne zawierające charakterystykę obszarów Natura 2000, przez które przebiega szlak oraz mapę przyrodniczą regionu z zaznaczonymi trasami dojazdu do zintegrowanego szlaku turystycznego powiatu polickiego oraz rezerwatu Świdwie. Projekt skierowany jest do wszystkich tych którzy preferują aktywną formę wypoczynku w przyjaźni z naturą.

W ramach projektu opracowano również Program Edukacji Ekologicznej na zintegrowanym szlaku turystycznym, który obejmuje Transgraniczne Forum Turystyczno Przyrodnicze oraz lekcje modelowe w terenie dla młodzieży gimnazjalnej z placówek oświatowych z terenu powiatu polickiego. Lekcje modelowe mają być przykładem i propozycją wykorzystania w edukacji ekologicznej tego rodzaju narzędzia jakim jest ścieżka przyrodnicza. Zajęcia przyrodnicze podzielone są na trzy etapy. Pierwszy obejmuje zwiedzanie Transgranicznego Ośrodka Edukacji Ekologicznej w Zalesiu, gdzie zainteresowaniem cieszy się sala zjawisk atmosferycznych i sala ekosystemów oraz drewniane rzeźby i obrazy stworzone przez lokalnych artystów. Druga część zajęć obejmuje wyprawę do lasu trasą szlaku, gdzie uczestnicząca w zajęciach młodzież może wykazać się wiedzą w zakresie występującej tam fauny i flory. Trzecia część zajęć odbywa się na ścieżce przyrodniczej w Karpinie, na terenie Koła Łowieckiego Kania. Przy wykorzystaniu elementów edukacyjnych ścieżki uczestnicy zapoznają się z zasadami prowadzonej gospodarki łowieckiej i leśnej.

Projekt "Zintegrowany szlak turystyczny powiatu polickiego etap II - Śladami Natury", dofinansowany ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

w Szczecinie został przygotowany przez powiat policki wspólnie z gminą Kołbaskowo oraz Nadleśnictwem Gryfino i Nadleśnictwem Trzebież, a także Wojskowym Kołem Łowieckim Bażant.

Przedsięwzięcie obejmowało budowę dwóch odcinków szlaku konnego na terenie powiatu polickiego, przebiegających przez obszary Natura 2000. Pierwszy odcinek łączy się w Myśliborzu Wielkim z istniejącym na północy powiatu polickiego, w całości leżącym na terenie gminy Nowe Warpno 68 km odcinkiem I etapu ZSTPP. Z Myśliborza Wielkiego turysta może podążyć trasą pierwszego etapu szlaku, który tworzy pętlę bądź wybrać się pasem granicznym w kierunku Lubieszyna. Drugi odcinek szlaku przebiega w całości przez tereny gminy Kołbaskowo, poczynając od Pargowa przez Moczyły do Siadła Górnego. Na trasie tego odcinka znajduje się ścieżka przyrodnicza wraz z miejscem postojowym w Pargowie (lokalizacja w pobliżu stacji Wojskowego Koła Łowieckiego Bażant). Jego wyjątkowy charakter podkreśla sąsiedztwo Odry oraz duże zróżnicowanie ekosystemów – od otwartych przestrzeni łąk i upraw rolniczych po zwarte fragmenty kompleksów leśnych różnych typów. Na uwagę zasługuje fakt, że wiele spośród zlokalizowanych tu obiektów przyrodniczych stanowi cenne fragmenty przyrody objęte ochroną prawną na mocy prawa krajowego i europejskiego. Zorganizowany został konkurs „Puszcza Wkrzańska” w ramach projektu: „Niecodzienna lekcja przyrody na zintegrowanym szlaku turystycznym powiatu polickiego” współfinansowany przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Akcje kampanie, konkursy i imprezy edukacyjne

Niecodzienne lekcje przyrody - 2013 r.

Na trasie Zintegrowanego szlaku turystycznego powiatu polickiego w dniach 26 i 27 września 2013 roku odbyły się zajęcia przyrodnicze dla młodzieży klas V i VI Publicznej Szkoły Podstawowej im. Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego w Dobrej. Zajęcia przyrodnicze podzielone były na trzy etapy. Pierwszy obejmował zwiedzanie Transgranicznego Ośrodka Edukacji Ekologicznej w Zalesiu, gdzie niebywałym zainteresowaniem cieszyła się sala zjawisk atmosferycznych i sala ekosystemów. Druga część zajęć obejmowała wyprawę do lasu trasą szlaku, gdzie uczestnicząca w zajęciach młodzież mogła wykazać się wiedzą w zakresie występującej tam fauny i flory ze szczególnym uwzględnieniem grzybów, co zrozumiałe ze względu na obecnie trwający sezon grzybobrania. Podczas wędrowki po lesie prowadzący zajęcia leśnik zwracał uwagę młodzieży na obowiązujące na terenach leśnych zasady bezpieczeństwa. Trzecia część zajęć odbyła się na ścieżce przyrodniczej w Karpinie, na terenie Koła Łowieckiego Kania.

Niecodzienne lekcje przyrody – 2012 r.

W dniach 25, 28, 31 maja oraz 7, 10 i 17 września 2012 r. Powiat Policki zorganizował sześć zaplanowanych na 2012 rok modelowych lekcji na ścieżce przyrodniczej z elementem „Zielonej klasy” w Karpinie, na terenie Stacji Koła Łowieckiego Kania. Lekcje te odbyły się w ramach projektu „Niecodzienne lekcje przyrody na zintegrowanym szlaku turystycznym powiatu polickiego”. W zajęciach jako pierwsi uczestniczyli uczniowie klas szóstych szkół podstawowych, odpowiednio:

- w dniu 25 maja 2012 r. uczniowie Szkoły Podstawowej Nr 8 im. Jana Pawła II w Policach,
- w dniu 28 maja 2012 r. uczniowie Szkoły Podstawowej Nr 1 im. Tadeusza Kościuszki w Policach,
- w dniu 31 maja 2012 r. uczniowie Publicznej Szkoły Podstawowej im. Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego w Dobrej Szczecińskiej.

Na wrześniowych zajęciach gościli uczniowie klas szóstych z następujących placówek:

- w dniu 7 września 2012 r. uczniowie Szkoły Podstawowej Nr 8 im. Jana Pawła II w Policach,
- w dniu 10 września 2012 r. uczniowie Szkoły Podstawowej Nr 1 im. Tadeusza Kościuszki w Policach,
- w dniu 17 września 2012 r. uczniowie Szkoły Podstawowej Nr 3 im. Marii Skłodowskiej - Curie w Policach.

Piknik ekologiczny w Smętowicach

W dniu 10 maja 2013 roku odbył się piknik ekologiczny w Smętowicach zrealizowany z funduszy uzyskanych w konkursie „Grant na edukację” zorganizowanego przez Rekopol Organizację Odzysku S.A., w ramach dużego projektu pn. „Segreguje odpady – to się opłaca!” dofinansowanego ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Konkurs „Partnerstwo edukacji i przemysłu”

Realizowany jest cyklicznie przez Z.Ch. „Police” SA z przeznaczeniem dla młodzieży gimnazjalnej z terenu województwa zachodniopomorskiego. W roku 2012 odbyła się 12 edycja konkursu, w którym uczestnicy musieli wykazać się wiedzą dotyczącą produkcji oraz działań na rzecz ochrony środowiska. W roku 2013 odbył się 13 Wojewódzki Konkurs Partnerstwo Edukacji i Przemysłu. Konkurs objęty jest patronatem Zachodniopomorskiego Kuratora Oświaty.

Akcja „Mikołaj Zwierzętom”

Policki Klub Cyklistów „Sama-Rama” po raz kolejny zaprosił mieszkańców gminy Police do udziału w akcji „Mikołaj zwierzętom”. W efekcie – w mroźny poranek 8 grudnia 2012 r. na polanie za Szkołą Podstawową nr 8 w Policach, spotkało się blisko pięćdziesięciu miłośników skrzydlatych przyjaciół. Przynieśli w sumie 16 karmników i dwie budki lęgowe, wykonane własnoręcznie, często – przez całe rodziny. Imprezę zorganizowali: Policki Klub Cyklistów „Sama-Rama”, Ośrodek Sportu i Rekreacji w Policach i Nadleśnictwo Trzebież.

Akcja „Każdy ptaszek ma swój daszek”

W dniu 11 lutego 2012 roku przeprowadzono akcję instalowania nowych domków dla ptaków pod nazwą „Każdy ptaszek ma swój daszek”. Akcję zorganizowało Polickie Stowarzyszenie Cyklistów „Sama Rama”. W ramach akcji Jury, w skład którego wchodziło dwóch biologów i jeden geograf oceniło wykonanie przez uczestników ptasie budki. W trakcie oczekiwania na werdykt odbył się wykład dla obecnych na miejscu o różnorodności konstrukcji budek lęgowych w zależności od gatunku ptaka, który w niej zamieszka. Autorzy najlepszych 5 budek otrzymali od organizatorów upominki. Imprezę zakończyło wspólne ognisko. Budki zawisły w pobliskim lesie. Akcja „Każdy ptaszek ma swój daszek” kontynuowana była również w 2013 roku. 23 lutego 2013 r. dzieci i dorośli przynieśli na teren Kompleksu OSiR przy ul. Piaskowej tym razem 19 wykonanych przez siebie budek lęgowych.

Festiwal słoneczny

Ośrodek szkoleniowo-badawczy w Ostoi zrealizował w 2012 roku po raz pierwszy Festiwal Słoneczny w ramach European Solar Days jako kampania informacyjno-edukacyjna mająca na celu promocję wykorzystania energii słonecznej w budownictwie mieszkaniowym oraz w obiektach użyteczności publicznej. Aby dotrzeć do jak najszerszego spektrum odbiorców przygotowany został program uwzględniający grupy wiekowe, specjalizację zawodową odbiorców oraz ich potrzeby. Dla najmłodszych przygotowany został program warsztatów edukacyjnych z podziałem na grupy wiekowe (przedszkolne, wczesnoszkolne, gimnazja, licea/technika oraz studentów). Dla specjalistów, oraz osób zawodowo związanych z zarządzaniem obiektami użyteczności publicznej przygotowano zostało spotkanie, podczas którego, przy wsparciu Katedry Techniki Ciepłej ZUT, Urzędu Marszałkowskiego, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Banku Ochrony Środowiska, starano się zachęcić uczestników do wykorzystania energetyki słonecznej w budynkach użyteczności publicznej. Dla inwestorów indywidualnych, osób zajmujących się budownictwem jednorodzinnym, rodzin przygotowano Słoneczny Piknik Rodzinny podczas, którego, poza bogatym programem kulturalno-rozrywkowym istniała możliwość indywidualnych konsultacji z doradcą energetycznym, zapoznanie z technologiami PV i kolektorów słonecznych, prezentowanymi przez firmy Zielone Ciepło oraz VERSO.

Ośrodki edukacji ekologicznej

Ośrodek Szkoleniowo-Badawczy w Zakresie Energii Odnawialnej w Ostoi

Ośrodek Szkoleniowo-Badawczy w Zakresie Energii Odnawialnej w Ostoi przy Zachodniopomorskim Uniwersytecie Technologicznym w Szczecinie zajmuje się promocją wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz promowaniem postaw proekologicznych z naciskiem na racjonalne wykorzystanie energii. Dwór w Ostoi jest miejscem gdzie prowadzone są badania wykorzystania odnawialnych źródeł energii. Odbывают się tutaj liczne szkolenia, seminaria i konferencje. W przyległym parku planowane jest utworzenie ścieżki dydaktycznej dla młodzieży szkolnej i mieszkańców Szczecina. Planowane są kolejne etapy renowacji folwarku i adaptacji na potrzeby Ośrodka Szkoleniowo-Badawczego. Priorytety te są realizowane poprzez prowadzenie prac badawczych, organizację szkoleń i konferencji oraz zajęć edukacji ekologicznej. Odrestaurowane obiekty Ośrodka zostały wyposażone w najnowocześniejsze urządzenia i rozwiązania techniczne w celu zapewnienia docelowej samowystarczalności energetycznej, opartej wyłącznie na proekologicznych źródłach energii.

Ośrodek Dydaktyczno-Muzealny Świdwie

W stałej ofercie ODM Świdwie znajdują się prelekcje dostosowane tematycznie do wielu grup wiekowych. Równolegle z prowadzonymi zajęciami z zakresu edukacji ekologicznej Ośrodek Dydaktyczno - Muzealny "Świdwie" organizuje lub jest partnerem w organizowaniu seminariów i konferencji z zakresu ochrony przyrody. Dotychczas organizowane były spotkania związane tematycznie z formami ochrony przyrody, w tym realizacji zadań w ramach sieci ochrony przyrody Natura 2000, oraz odnawialnymi źródłami energii. Obiekty edukacyjne na terenie ODM Świdwie to: Pawilon edukacyjno - wystawienniczy przystosowany do prowadzenia zajęć z grupami liczącymi do 50 osób. Istniejące urządzenia pozwalają osobom niepełnosprawnym na uczestnictwo w zajęciach. Wieża widokowa umożliwiająca obserwację terenu rezerwatu ścisłego. W bezpieczny sposób z wieży może jednocześnie korzystać 30 osób. Do dyspozycji turystów: luneta stacjonarna i katalog z rysunkami umożliwiającymi rozpoznawanie ptaków. Budynek strażnicy jest bazą dla strażników rezerwatu szczególnie w czasie nocnych dyżurów. Ponadto mieści pomieszczenie o powierzchni ok. 65 m², zaprojektowane celem umożliwienia noclegu grupom młodzieży w czasie dwudniowych zajęć. Ośrodek posiada dwie wydzielone dostrzegalnie tj. obiekty umożliwiające obserwację, filmowanie czy fotografowanie zwierząt w rezerwacie, samemu pozostając w ukryciu. Ponadto aktualnie do modernizacji przygotowywany jest budynek byłej Szczecińskiej Stacji Ornitologicznej z 1920 roku. Równolegle z prowadzonymi zajęciami z zakresu edukacji ekologicznej Ośrodek Dydaktyczno - Muzealny "Świdwie" organizuje lub jest partnerem w organizowaniu seminariów i konferencji z zakresu ochrony przyrody. Dotychczas organizowane były spotkania związane tematycznie z formami ochrony przyrody, w tym realizacji zadań w ramach sieci ochrony przyrody Natura 2000, oraz odnawialnymi źródłami energii.

Transgraniczny Ośrodek Edukacji Ekologicznej w Zalesiu

Dzięki współpracy miasta Eggesin, Gminy Police i Ogrodu Zoologicznego w Ueckermünde w 2011 roku rozpoczęła się budowa Transgranicznego Ośrodka Edukacji Ekologicznej w Zalesiu. Uroczyste otwarcie nastąpiło 12 września 2013 roku. Przebudowa niegdysiejszej stajni w Centrum Edukacji Ekologicznej wraz z terenami przyległymi o powierzchni 1,37 ha została dofinansowana w wysokości ok. 1 100 000 euro. Ideą ośrodka jest propagowanie wiedzy o ochronie środowiska i szeroko rozumianych nauk przyrodniczych wśród społeczeństwa. Jego działanie opiera się na relacjach i wymianie doświadczeń mających charakter transgraniczny. Prezentowane są tutaj wystawy, dzięki którym można poznać różne dziedziny nauk przyrodniczych. Kadre Transgranicznego Ośrodka Edukacji Ekologicznej stanowią wysoko wykwalifikowani pracownicy.

Samorządowy Lider Współpracy z NGO 2012

Decyzją Komisji Konkursowej Starostwo Powiatowe w Policach otrzymało wyróżnienie i tytuł Finalisty Konkursu Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego pn. "Samorządowy Lider Współpracy z NGO 2012" w kategorii powiaty i miasta na prawach powiatów.

3. WYKONANIE ZADAŃ W LATACH 2012-2013

Stan realizacji poszczególnych przedsięwzięć ujętych w Programie dla powiatu polickiego na lata 2012-2013 przedstawiono poniżej:

WYKAZ ZADAŃ ORAZ SPOSÓB FINANSOWANIA

Nakłady na planowane przedsięwzięcia inwestycyjne do realizacji w latach 2012- 2013 w powiecie polickim

TAB. 3.1. ZADANIA WŁASNE POWIATU

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Stan realizacji	Nakłady poniesione w 2012 roku	Nakłady poniesione w 2013 roku	Źródła finansowania
1.	Utworzenie powiatowego systemu gromadzenia i upowszechniania informacji o środowisku	-	-	-	-
2.	Opracowanie Powiatowego „Programu Ochrony Środowiska”	Zrealizowano	15.313,50 zł	-	budget powiatu polickiego
3.	Organizacja szkoleń dla pracowników jednostek samorządu terytorialnego w zakresie ochrony środowiska przed hałasem.	-	-	-	-
4.	Likwidacja „dzikich” wysypisk na terenie lasów	Dotacja celowa udzielona gminie Dobra	-	10.000,- zł	budget powiatu polickiego
5.	Zakup worków i pojemników do selektywnej zbiórki odpadów	Dotacja celowa udzielona gminie Dobra	-	19.936,95 zł	budget powiatu polickiego
6.	Unieszkodliwianie i zakup sprzętu do unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych	-	-	-	-
7.	Utrzymanie, modernizacja i urządzanie terenów zielonych	Dotacja celowa dla Zgromadzenia Sióstr Benedyktynek Samarytanek Krzyża Chrystusowego z siedzibą w Niegowie z przeznaczeniem na realizację zadania związanego z urządzaniem terenu zieleni przy ośrodku wsparcia - Dom dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Ciąży w Karwowie	20.000,- zł	-	budget powiatu polickiego

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Stan realizacji	Nakłady poniesione w 2012 roku	Nakłady poniesione w 2013 roku	Źródła finansowania
8.	Termomodernizacja i zmiana systemów grzewczych w obiektach oświatowych i wychowawczych powiatu oraz obiektów użyteczności publicznej i sakralnych	1) dotacja celowa udzielona Rzymskokatolickiej Parafii Wniebowzięcia NMP w Nowym Warpnie, na zadanie termomodernizacyjne polegające na kontynuacji działań związanych z wymianą stolarki okiennej w zabytkowym budynku sakralnym - Kościele parafialnym 2) dotacja celowa udzielona Centralnemu Ośrodkowi Żeglarska im. A. Benesza Sp. z o.o. z siedzibą w Trzebieży, na zadanie termomodernizacyjne budynku hotelowo -biurowego zlokalizowanego w Trzebieży polegające na wykonaniu instalacji, wymianie stolarki okiennej i ocieplenie obiektu 3) dotacja celowa udzielona Gminie Police na zadanie polegające na wymianie stolarki okiennej i drzwiowej oraz bram garażowych w OSP Tanowo w ramach poprawy efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej, 4) dotacja celowa udzielona gminie Kołbaskowo na zadanie związane z termomodernizacją budynku Szkoły Podstawowej w Będargowie. 5) dotacja celowa udzielona rzymskokatolickiej Parafii pw. Św. Trójcy w Kołbaskowie, na zadanie termomodernizacyjne polegające na wymianie stolarki okiennej i drzwiowej w zabytkowym kościele. 6) dotacja celowa udzielona gminie Police na wymianę stolarki okiennej i drzwiowej oraz bram garażowych w OSP Tanowo w ramach poprawy efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej, 7) dotacja celowa udzielona gminie Police na zadanie polegające na zaprojektowaniu i wykonaniu instalacji pompy ciepła w ZOISOK w Leśnie Górnym.	50.000,- zł 80.000,- zł 69.111,50 zł 200.000,- zł - - - -	50.000,- zł - - 70.000,- zł 30.000,- zł 46.280,- zł 100.000,- zł	budżet powiatu polickiego
9.	Rozwijanie działalności i pomoc w utrzymaniu Centrów Edukacji Ekologicznej	-	-	-	-

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Stan realizacji	Nakłady poniesione w 2012 roku	Nakłady poniesione w 2013 roku	Źródła finansowania
10.	Monitoring wód podziemnych Euroregionu Pomerania po stronie powiatu polickiego i zakup sprzętu	-	-	-	-
11.	Wzmocnienie systemu monitoringu i oceny jakości powietrza.	-	-	-	-
12.	Opracowanie i wdrożenie strategii zmniejszania stężeń pyłów drobnych PM10 i PM2,5 w powietrzu.	-	-	-	-
13.	Zmiana systemu ogrzewania na bardziej efektywny ekologicznie i energetycznie (wymiana kotłów węglowych na paliwo gazowe, olej opałowy, biopaliwa, pompy ciepła, kolektory słoneczne).	Dotacje celowe udzielone osobom fizycznym	25.000,- zł	-	budżet powiatu polickiego
14.	Modernizacja i budowa infrastruktury przeciwpowodziowej	-	-	-	-
15.	Budowa i modernizacja urządzeń melioracyjnych	Dotacja celowa dla gminy Dobra z przeznaczeniem na realizację zadania związanego z uregulowaniem stosunków wodnych na terenie gminy Dobra.	99.471,20 zł	30.000,00- zł	budżet powiatu polickiego
16.	Realizacja działań zawartych w „Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”.	Dotacja celowa udzielona Gminie Nowe Warpno na usuwanie odpadów zawierających azbest	-	8.757,72 zł	budżet powiatu polickiego
Razem			508.896,20 zł	314.974,67 zł	

TAB. 3.2 ZADANIA KOORDYNOWANE

L.p.	Opis przedsięwzięcia	Jednostka odpowiedzialna/ stan realizacji	Okres realizacji	Szacowane koszty (tys. zł)	Nakłady poniesione w roku 2012 (tys. zł)	Nakłady poniesione w roku 2013 (tys. zł)	Źródła finansowania
1.	Budowa ścieżek rowerowych na terenie powiatu	gminy powiatu	2012-2015	500,0	422,5	22,0	Budżet gmin, pomocowe UE
2.	Likwidacja wyrobów zawierających azbest	gminy powiatu	2012-2019	1000,0	128,8	80,8	Budżet gmin, pomocowe UE
3.	Zwalczanie szkodników na terenach zielonych	gminy powiatu	2012-2019	10,0	-	-	Budżet gmin
4.	Wykonanie 3 cyklonów do kotłów WR10	PEC SA Police	2012-2013	1400,0	1335,0	-	Środki własne PEC - 40% Środki pomocowe UE – 60%
5.	Modernizacja kotła WR10	PEC SA Police – zrealizowano w 2011 r. za kwotę 1834,9 tys. zł.	2012-2013	2700,0	-	-	Środki własne PEC - 40% Środki pomocowe UE – 60%
6.	Wymiana sukcesywna sieci na rury w technologii preizolowanej	PEC SA Police	2012-2013	4000,0	-	28,5	Środki własne PEC
7.	Opracowanie i wdrożenie strategii zmniejszenia stężeń pyłów drobnych PM2,5 i PM10 w powietrzu	PEC SA Police	2012-2013	20,0	-	-	Środki własne PEC. Opracowano w ramach obowiązków służbowych bez dodatkowych kosztów
8.	Zakup 200 pojemników 120 l do zbiórki odpadów ulegających biodegradacji i zestawu kołowego do ich transportu	gmina Police, ZOISOK w Leśnie Górnym	2012-2014	3571,0	4169,0	28,0	Budżet gminy Police, Środki pomocowe RPO WZ
9.	Rozbudowa hali segregacji A1, zwiększenie wydajności linii segregacji zmieszanych odpadów komunalnych do 60 000 Mg/rok), budowa placu dojrzwania kompostu, dróg, placów, parkingów i kanalizacji deszcz.						
10.	Rozbudowa oczyszczalni ścieków w m. Przecław	gmina Kołbaskowo; Zrealizowane w 2014 r.	2012-2013	10883,0	40,0	6.267,0	UE łącznie: 3303,8 tys. zł. (w tym do 2013r. 2484,0 tys. zł.) Pozostałe środki: własne

L.p.	Opis przedsięwzięcia	Jednostka odpowiedzialna/ stan realizacji	Okres realizacji	Szacowane koszty (tys. zł)	Nakłady poniesione w roku 2012 (tys. zł)	Nakłady poniesione w roku 2013 (tys. zł)	Źródła finansowania
11.	Rekultywacja składowiska odpadów w Smoleńcinie	Gmina Kołbaskowo/realizację projektu rekultywacji przesunięto na 2014 r.	2012 - 2013	5250,0	-	-	Budżet gminy, środki WFOŚiGW
12.	Budowa instalacji do neutralizacji ścieków przemysłowych z instalacji bieli tytanowej	Z.Ch. „Police” SA/ w trakcie realizacji	2012 - 2015	50000,0	-	542,0	Z. Ch. „Police” SA, (w 2014, 166,0 tys. zł.)
13.	Rozbudowa instalacji odsiarczania gazów pokalczynacyjnych o dwa nowe reaktory	Z.Ch. „Police” SA/ w trakcie realizacji (w 2014, 741,0 tys. zł.)	2012 - 2015	7000,0	12,0	2031,0	Z. Ch. „Police” SA, NFOŚiGW, WFOŚiGW, fundusze UE,
14.	Modernizacja systemu oczyszczania gazów porozkładowych	Z.Ch. „Police” SA/ w trakcie realizacji - zakończono I etap	2012 - 2015	12000,0	391,0	1734,0	Z. Ch. „Police” SA, (w 2014, 1640,0 tys. zł.)
15.	Elektrofiltr gazów pokalczynacyjnych	Z.Ch. „Police” SA/ w trakcie przygotowania	2012 - 2015	3500,0	-	-	Z. Ch. „Police” SA,
16.	Wymiana rurociągu przesyłu odcieków ze składowiska siarczanu żelaza (II)	Z.Ch. „Police” SA/ zakończono	2012 - 2015	1345,0	473,0	-	Z. Ch. „Police” SA,
17.	Budowa pompowni P2 na rowie drenażowym	Z.Ch. „Police” SA/ zakończono	2012 - 2015	312,0	473,0	-	Z. Ch. „Police” SA,
18.	Modernizacja wału ppow. składowiska fosfogipsu – poprawa zabezpieczenia składowiska przed wysokimi stanami wód rzeki Odry.	Z.Ch. „Police” SA/ w trakcie realizacji – wykonano projekt techniczny	2012-2015	8 600,0	-	-	Z. Ch. „Police” SA,

L.p.	Opis przedsięwzięcia	Jednostka odpowiedzialna/ stan realizacji	Okres realizacji	Szacowane koszty (tys. zł)	Nakłady poniesione w roku 2012 (tys. zł)	Nakłady poniesione w roku 2013 (tys. zł)	Źródła finansowania
19.	Zakup i montaż 2 szt. dmuchaw powietrza oraz tlenomierzy – zmniejszenie energochłonności procesu produkcji sprężonego powietrza do celów neutralizacji ścieków.	Z.Ch. „Police” SA/ zakończono	2012	1 000,0	810,0		Z. Ch. „Police” SA,
20.	Rekultywacja stawostadionu nr 1 składowiska siarczanu żelaza – zabezpieczenie środowiska gruntowo-wodnego.	Z.Ch. „Police” SA/ w trakcie realizacji	2013-2014	8 800,0	-	-	Z. Ch. „Police” SA, NFOŚiGW, WFOŚiGW, fundusze UE, (w 2014, 2343,0 tys. zł.)
21.	Uszczelnienie tac zbiorników magazynowych oleju opałowego na terenie stacji paliw - zabezpieczenie środowiska gruntowo-wodnego	Z.Ch. „Police” SA/ zakończono	2012-2013	1 520,0	143,0	407,0	Z. Ch. „Police” SA, (w 2014, 786,0 tys. zł.)
22.	Zakup i montaż 2 szt. kompresorów powietrza oraz modernizacja i opomiarowanie systemu dystrybucji sprężonego.	Z.Ch. „Police” SA/ w trakcie realizacji. Opracowano koncepcję projektową	2013-2017	9 000,0	-	-	Z. Ch. „Police” SA
23.	Modernizacja węzła odwadniania osadów poneutralizacyjnych w oczyszczalni ścieków, budowa hali, instalacji oraz zakup i montaż pras komorowych	Z.Ch. „Police” SA/ w trakcie realizacji - opracowano koncepcję projektową	2012-2015	20 000,0	-	-	Z. Ch. „Police” SA
24.	Modernizacja instalacji zbierania i odprowadzania odcieków na składowiskach fosfogipsu i siarczanu żelaza	Z.Ch. „Police” SA/ w realizacji w zakresie składowiska siarczanu żelaza	2013-2019	1 000,0	-	-	Z. Ch. „Police” SA, (w 2014, 1700,0 tys. zł.)
25.	Modernizacja instalacji kondensatu – w celu zmniejszenia energochłonności procesu produkcji wody zdemineralizowan.	Z.Ch. „Police” SA/ opracowano koncepcję - zadanie zawieszone	2013-2015	2 500,0	-	-	Z. Ch. „Police” SA

L.p.	Opis przedsięwzięcia	Jednostka odpowiedzialna/ stan realizacji	Okres realizacji	Szacowane koszty (tys. zł)	Nakłady poniesione w roku 2012 (tys. zł)	Nakłady poniesione w roku 2013 (tys. zł)	Źródła finansowania
26.	Termomodernizacja obiektów oraz modernizacja węzłów cieplnych – zmniejszenie energochłonności systemów grzewczych.	Z.Ch. „Police” SA/ nie realizowano	2012-2015	3 000,0	-	-	Z. Ch. „Police” SA
27.	Modernizacja układów oświetlenia wewnętrznego i zewnętrznego – zmniejszenie zużycia energii elektrycznej.	Z.Ch. „Police” SA/ realizowane sukcesywnie przez Jednostki Biznesowe i Departamenty	2013-2019	4 000,0	-	-	Z. Ch. „Police” SA,
28.	Modernizacja systemu dystrybucji oraz pełne opomiarowanie układu dystrybucji wody pitnej – zmniejszenie zużycia.	Z.Ch. „Police” SA/ opracowano koncepcję projektową -zadanie zawieszone	2013-2015	1 000,0	-	-	Z. Ch. „Police” SA
29.	Wymiana układów napędowych urządzeń, modernizacja układów sterowania, montaż baterii kondensatorów do kompensacji biegu jałowego oraz poprawy parametrów pracy sieci – zmniejszenie energochłonności sieci i urządzeń.	Z.Ch. „Police” SA/ nie realizowano	2012-2019	10 000,0	-	-	Z. Ch. „Police” SA
30.	Modernizacja systemu dystrybucji oraz pełne opomiarowanie układu dystrybucji ciepła – zmniejszenie zużycia.	Z.Ch. „Police” SA/ opracowano koncepcję projektową -zadanie zawieszone	2012-2019	6 000,0	-	-	Z. Ch. „Police” SA
31.	Modernizacja wieży mocznika	Z.Ch. „Police” SA/ opracowano koncepcję	2012 - 2015	35 000,0	-	-	Z. Ch. „Police” SA, fundusze inne
32.	Modernizacja układu absorpcyjnego na instalacji mocznika	Z.Ch. „Police” SA/ zebrano oferty wykonania inwestycji pod klucz	2012 - 2015	2 500,0	-	-	Z. Ch. „Police” SA, fundusze inne

L.p.	Opis przedsięwzięcia	Jednostka odpowiedzialna/ stan realizacji	Okres realizacji	Szacowane koszty (tys. zł)	Nakłady poniesione w roku 2012 (tys. zł)	Nakłady poniesione w roku 2013 (tys. zł)	Źródła finansowania
33.	Budowa układu odsiarczania spalin kotłów OP-230	Z.Ch. „Police” SA/ inwestycja prowadzona pod nazwą „Węzeł oczyszczania spalin wraz z modernizacją ECII. W realizacji. Odazotowanie zakończono na jednym kotle, w realizacji drugi kocioł.	2012 - 2015	120 000,0	2 157,0	46 267,0	Z. Ch. „Police” SA, NFOŚiGW, WFOŚiGW, fundusze UE (w 2014, 34332,0 tys. zł.)
34.	Budowa układu odazotowania spalin kotłów OP-230						
35.	System oczyszczania gazów na instalacji DAP	Z.Ch. „Police” SA/ opracowano koncepcję projektową	2012 - 2015	20 000,0	-	-	Z. Ch. „Police” SA
36.	System oczyszczania gazów na instalacji MAP	Z.Ch. „Police” SA/ opracowano koncepcję	2012 - 2015	15 000,0	-	-	Z. Ch. „Police” SA
37.	System oczyszczania gazów na instalacji NPKI i NPK II	Z.Ch. „Police” SA/ po roku 2014	2014 - 2019	60 000,0	-	-	Z. Ch. „Police” SA, NFOŚiGW, WFOŚiGW, fundusze UE, inne
38.	Przebudowa i rozbudowa sieci wodociągowej w Pilchowie	Gmina Police	2012	530,0	553,0	-	Budżet gminy,
39.	Budowa sieci kanalizacji deszczowej w ul. Wodnej w Policach	Gmina Police	2012	450,0	359,0	-	Budżet gminy,
40.	Budowa sieci wodno-kanalizacyjnej i deszczowej w ul. Ofiar Sturthofu w Policach	Gmina Police/nie wykonano	2013-2015	1 500,0	-	-	Budżet gminy, Środki pomocowe UE
41.	Budowa sieci wodno-kanalizacyjnej i deszczowej w Trzebieży	Gmina Police/ nie wykonano	2013-2015	1 670,0	-	-	Budżet gminy,
42.	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej w Tanowie	Gmina Police/ kontynuacja zadania w latach 2015-2017	2012-2015	11 270,0	251,0	-	Budżet gminy,

L.p.	Opis przedsięwzięcia	Jednostka odpowiedzialna/ stan realizacji	Okres realizacji	Szacowane koszty (tys. zł)	Nakłady poniesione w roku 2012 (tys. zł)	Nakłady poniesione w roku 2013 (tys. zł)	Źródła finansowania
43.	Przebudowa Parku "Staromiejskiego" w Policach	Gmina Police	2012-2013	1 700,0	762,0	726,0	Środki pomocowe UE - RPO
44.	Opracowanie gminnych „Programów Ochrony Środowiska”	Gmina Police/ opracowano w 2009 r.	2013-2017	120,0	-	-	Budżet gminy
45.	Program promocji Natura 2000	Gmina Nowe Warpno	2012	130,0	60,0	-	Budżet gminy
46.	Budowa schroniska dla zwierząt	Gmina Nowe Warpno	2012-2013	440,3	447,0	-	Budżet gmin: Nowe Warpno, Police, Dobra, Kołbaskowo
47.	Termomodernizacja publicznych szkół podstawowych	Gmina Dobra/nie zrealizowano	2012	350,0	-	-	Budżet gminy
48.	Zaopatrzenie w wodę pitną Bezrzecza i Mierzyna	Gmina Dobra/nie zrealizowano	2012	40 000,0	-	-	Budżet gminy, Środki pomocowe UE
49.	Rozbudowa kanalizacji sanitarnej w Mierzynie, Dobrej, Wołczkowie i Dołujach oraz rozbudowa oczyszczalni ścieków w Redlicy	Gmina Dobra/w latach 2012 – 2013 nie zrealizowano	2012	1 500,0	-	-	Budżet gminy, Środki pomocowe UE
Razem zadania koordynowane				492 071,3	12 946,3	51 866,3	

**4. DODATKOWE PRZEDSIĘWZIĘCIA SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA WYKONANE W LATACH
2012 – 2013, KTÓRE NIE ZOSTAŁY UJĘTE W PROGRAMIE**

Tabela 4.1. Zadania nie ujęte w tabeli 3.2 Zadania koordynowane

Opis przedsięwzięcia	Stan realizacji	Nakłady poniesione w roku 2012 (tys. zł)	Nakłady poniesione w roku 2013 (tys. zł)	Źródła finansowania
Opracowanie gminnego programu ochrony środowiska	Zrealizowano w gminie Dobra	-	6,1	Środki własne gminy
Wsparcie dla ośrodków edukacji ekologicznej	Rozwijanie działalności i pomoc w utrzymaniu ośrodka edukacji ekologicznej w Zalesiu, gmina Police	-	550,0	Środki własne gminy
Rozwijanie selektywnej zbiórki odpadów	Zakup worków i pojemników do selektywnej zbiórki odpadów w gminie Police (35,2 tys. zł.), w gminie Nowe Warpno 6,0 tys. zł., w gminie Kołbaskowo za 4,2 tys. zł.	30,0	15,4	Środki własne
Likwidacja nielegalnych składowisk odpadów	Likwidacja nielegalnych składowisk odpadów w: – gminie Police: 12,8 tys. zł w 2012 r. i 16,2 tys. zł w 2013 r. – w gminie Kołbaskowo: 24,0 tys. zł w 2012 r. i 10,0 tys. zł w 2013 r. – w gminie Dobra: 3,155 tys. zł w 2012 r. i 10,1 tys. zł w 2013 r. (w tym 10,0 tys. zł. z budżetu powiatu ujęte w tabeli zadań własnych powiatu), – w gminie Nowe Warpno: 21 tys. zł. w 2013 r. – na terenie Nadleśnictwa Trzebież za 63,6 tys. zł.	69,2	81,6	Środki własne gmin i powiatu
Recykling odpadów	Przygotowanie odpadów do ponownego wykorzystania w gminie Police (475,4 tys. zł.) i gminie Nowe Warpno (24,0 tys. zł.)	280,6	218,8	Środki z opłat za odpady od mieszkańców
Zagospodarowanie odpadów biodegradowalnych	Zmniejszenie ilości odpadów biodegradowalnych kierowanych na składowisko w gminie Police	202,9	172,3	Środki z opłat za odpady od mieszkańców

Opis przedsięwzięcia	Stan realizacji	Nakłady poniesione w roku 2012 (tys. zł)	Nakłady poniesione w roku 2013 (tys. zł)	Źródła finansowania
Edukacja ekologiczna	Kampanie edukacyjne w zakresie gospodarki odpadami w gminie Police (19,6 tys. zł.), w gminie Dobra (50,0 tys. zł.), w gminie Nowe Warpno (0,5 tys. zł.)	20,5	49,6	Środki własne, budżet powiatu, WFOŚiGW
Podkreślanie znaczenia walorów przyrodniczych i ich ochrony w kampaniach promocyjnych	Zrealizowane w gminie Kołbaskowo	21,0	27,0	Budżet gminy
Podnoszenie świadomości przyrodniczej społeczeństwa	Zrealizowane w gminie Kołbaskowo	20,0	22,0	Budżet gminy
Renaturalizacja obszarów leśnych, w tym obszarów wodnych - błotnych obiektów cennych przyrodniczo, znajdujących się na terenach leśnych w tym: - zwiększenie możliwości retencyjnych oraz przeciwdziałanie powodzi i suszy w ekosystemach leśnych na terenach nizinnych- budowa obiektów wodno-melioracyjnych	Realizacja w lasach administrowanych przez Nadleśnictwo Trzebież	391,0	-	Środki własne
Realizacja planów urządzenia lasów	Realizacja w lasach administrowanych przez Nadleśnictwo Trzebież	12 006,0	11 797,0	Środki własne
Podnoszenie świadomości przyrodniczej społeczeństwa, udostępnienie lasów poprzez utrzymanie i rozwój posiadanej infrastruktury, rozszerzaniu bazy do edukacji ekologicznej, partycypacji w inwestycjach wspólnych z samorządami w zakresie rozwoju turystyki na obszarach leśnych i przyleśnych	Realizacja w lasach administrowanych przez Nadleśnictwo Trzebież	79,5	93,9	Środki własne
Promocja turystyki związanej z gospodarką leśną, łowiectwem, turystyki ekologicznej i rowerowej	Realizacja w lasach administrowanych przez Nadleśnictwo Trzebież	110,7	118,7	Środki własne
Monitorowanie oraz ograniczanie występowania szkodników owadów w lasach	Realizacja w lasach administrowanych przez Nadleśnictwo Trzebież	15,8	14,5	Środki własne
Monitorowanie oraz ograniczanie zagrożenia pożarowego w lasach, w tym: modernizacja sprzętu przeciwpożarowego oraz systemu wczesnego wykrywania pożarów lasu,	Realizacja w lasach administrowanych przez Nadleśnictwo Trzebież	380,9	342,4	Środki własne

Opis przedsięwzięcia	Stan realizacji	Nakłady poniesione w roku 2012 (tys. zł)	Nakłady poniesione w roku 2013 (tys. zł)	Źródła finansowania
systemu obserwacji lasu, zakup kamer TV umożliwiających monitoring lasów, zakup i wymiana sprzętu patrolowo-gaśniczego				
Budowa lub przebudowa dróg leśnych uznanych za drogi pożarowe	Realizacja w lasach administrowanych przez Nadleśnictwo Trzebież	1 956,3	1 167,5	Środki własne
Retencjonowanie wody na obszarach leśnych	Realizacja w lasach administrowanych przez Nadleśnictwo Trzebież – Mała retencja nizinna	391	-	Środki własne
Wzmocnienie techniczne służb leśnych dla potrzeb ujawniania i zwalczania zagrożeń niszczenia przyrody przez człowieka (walka z kłusownictwem, zaśmiecaniem i dewastacją terenów)	Realizacja w lasach Nadleśnictwa Trzebież	-	2,0	Środki własne
Budowa i modernizacja systemów zbiorowego odprowadzania ścieków komunalnych na obszarach wiejskich	Budowa kanalizacji w gminie Police	25 188,0	78 286,0	ZWiK Police
Budowa kanalizacji deszczowej	Zrealizowane w gminie Kołbaskowo	1 012,0	-	Budżet gminy
Modernizacja systemów zbiorowego zaopatrzenia w wodę	Modernizacja sieci wodociągowej w gminie Police. Modernizacja związana z montażem zasuw i hydrantów w gminie Nowe Warpno (11,7 tys. zł.)	18 086,8	160 762,3	ZWiK Police, gmina Nowe Warpno
Modernizacja istniejących kotłowni. Podłączenie budynków do sieci ciepłowniczej	Zakończono: 2012 -węzeł ciepły – ul. Traugutta nr 2, 4, 13/15, Tanowska 14; 2013 węzeł ciepły w ul. Grunwaldzkiej 13	214,6	27,7	PEC Police
Niezbędne prace sieciowe wynikające z planów oraz zamierzeń inwestycyjnych sieci przesyłowych, w tym kontynuowanie modernizacji sieci dystrybucyjnej, rozbudowa sieci dystrybucyjnej dla potrzeb nowych odbiorców	Zakończono: 2012 – przyłącza – ulice jak wyżej	218,6	80,6	PEC Police
Wspieranie działań na rzecz ograniczenia niskiej emisji ze źródeł komunalnych	Zrealizowane w gminie Kołbaskowo – wymiana kotłów na paliwo odnawialne	85,0	-	Budżet gminy
Zakup pojazdów transportu o niskiej emisji spalin	Zakupiono tabor komunikacji miejskiej - Szczecińsko-Polickie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne SA	4 194,0	1 914	Środki własne

Opis przedsięwzięcia	Stan realizacji	Nakłady poniesione w roku 2012 (tys. zł)	Nakłady poniesione w roku 2013 (tys. zł)	Źródła finansowania
Zagospodarowywanie terenów dla potrzeb turystyki i rekreacji w sposób zapewniający ochronę wód przed zanieczyszczeniem	Bieżące konserwacje w gminie Dobra	369,6	533,8	Budżet gminy Budżet powiatu
Rozwój systemów zapewniających ograniczanie wprowadzania do wód zalewu substancji zanieczyszcz. w tym substancji zwiększających twardość wód	Realizował WIOŚ Szczecin w ramach monitoringu rzek	5 074,0	5 203,0	Środki własne, WFOŚiGW, NFOŚiGW
Modernizacja i budowa infrastruktury przeciwpowodziowej	Realizacja przez ZZMiUW. Rok 2012 i 2013: odbudowano 17,171 km wałów przeciwpowodziowych	2 409,7	5 045,5	Środki MSWiA Środki PROW
Utrzymywanie koryt cieków, kanałów i obwałowań w należytym stanie technicznym, remonty budowli wodnych, w tym regulacyjnych, zapewnienie drożności koryt cieków i kanałów, poprawa warunków przepływu wód powodziowych	Realizacja przez ZZMiUW. Rok 2012: ciek 57,8 km, kanały 39,482 km, wały przeciwpowodziowe 30,339 km; Rok 2013: ciek 37,95 km, kanały 54,232 km, wały przeciwpowodziowe 20,916 km; Gmina Kołbaskowo: 104 tys. w 2012 r. i 54 tys. zł. w 2013 r.	1 099,0	1 023,2	Budżet województwa i gminy Kołbaskowo
Utrzymywanie koryt cieków, kanałów i obwałowań w należytym stanie technicznym, remonty budowli wodnych, w tym regulacyjnych, zapewnienie drożności koryt cieków i kanałów, poprawa warunków przepływu wód powodziowych.	RZGW Szczecin - Ubezpieczenie prawego (wschodniego) brzegu rz. Odra Zachodnia w km 0,0-29,5 (dotyczy jedynie odcinków na których jest zniszczony brzeg) Odcinek 21,020-21,110 RZGW Szczecin - Wykonanie robót utrzymaniowych na rzece Myśliborze RZGW Szczecin - Ubezpieczenie prawego brzegu Odry Zachodniej w km 0,0 – 29,5 (dotyczy jedynie odcinków, na których zniszczony jest brzeg) – rzeka Odra Zachodnia km 20,840 - 20,870 oraz km 22,770 - 22,800 (2 odcinki) RZGW Szczecin - Ubezpieczenie prawego brzegu Odry Zachodniej w km 0,0 – 29,5 – rzeka Odra Zachodnia km 27,750 - 27,910 oraz 27,960 - 28,000 (2 odcinki)	106,8	-	Program dla Odry
		24,9	29,7	Środki bieżące
		-	66,0	Program dla Odry
			214,4	Program dla Odry
Modernizacja systemów zbiorowego zaopatrzenia w wodę	Zrealizowano w gminie Kołbaskowo	377,0	758,0	Budżet gminy

Opis przedsięwzięcia	Stan realizacji	Nakłady poniesione w roku 2012 (tys. zł)	Nakłady poniesione w roku 2013 (tys. zł)	Źródła finansowania
Uzupełnienie i wymiana na energooszczędne punktów świetlnych przy drogach gminnych, szczegółowa inwentaryzacja obiektów	Modernizacja oświetlenia ulicznego na obszarze starego miasta Nowe Warpno. Łącznie wymieniono 107 punktów świetlnych. W gminie Kołbaskowo wymieniono lampy za 22,0 tys. zł	1 107,0	-	Budżety gmin
Wdrażanie projektów z zastosowaniem odnawialnych i alternatywnych źródeł energii	Zmodernizowano oświetlenie uliczne i zastosowano 3 lampy hybrydowe na terenie gminy Nowe Warpno	50	-	Budżet gminy
Budowa obwodnic, przebudowa, modernizacja i poprawa stanu technicznego dróg	Zrealizowano w gminie Kołbaskowo	752,0	574,0	Budżet gminy
Edukacja rolników w zakresie stosowania nawozów i środków ochrony roślin	W gminie Nowe Warpno odbywają się cykliczne spotkania z przedstawicielami ZODR w Barzkowicach.	1,0	-	Budżet gminy
Razem dodatkowe przedsięwzięcia		76 345,4	269 197,0	
Zadania własne powiatu		508,9	315,0	
Zadania koordynowane		12 946,3	51 866,3	
Ogółem		119 800,6	321 378,3	

5. PODSUMOWANIE

Raport z realizacji „Programu ochrony środowiska powiatu polickiego na lata 2012-2015 z perspektywą do roku 2019” opracowano w związku z wymogiem wynikającym z art. 18 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2013 r. poz. 1232 z późn. zm.), nakładającym obowiązek sporządzenia co 2 lata raportu z wykonania programu ochrony środowiska przez organ wykonawczy powiatu, który następnie przedstawia o radzie powiatu.

Niniejszy „Raport z realizacji Programu ochrony środowiska powiatu polickiego na lata 2012- 2015 z perspektywą do roku 2019” jest dokumentem przedstawiającym i podsumowującym działania podjęte w latach 2012-2013 w zakresie ochrony środowiska na terenie powiatu polickiego.

Reasumując ogólną ocenę stanu realizacji programu ochrony środowiska w ujęciu rzeczowym i finansowym można stwierdzić, iż stopień realizacji zaplanowanych zadań jest na poziomie zaawansowanym, większość zadań jest w trakcie realizacji lub została zrealizowana. Ponadto w latach 2012-2013 podjęto realizację dodatkowych przedsięwzięć służących ochronie środowiska, które nie zostały ujęte w Programie. Na wykonanie zadań wydatkowano środki budżetu powiatu i gmin, środki własne jednostek biorących udział w realizacji Programu, jak również pozyskano środki finansowe z zewnątrz (m.in. fundusze ochrony środowiska, fundusze Unii Europejskiej).

Na ogólną liczbę 103 przedsięwzięć planowanych do realizacji w latach 2012 – 2013 (16 powiat + 49 koordynowanych i 38 dodatkowych nie przewidzianych wcześniej), w trakcie realizacji lub zrealizowanych jest 85 przedsięwzięć (9 zadań powiatu + 38 zadań koordynowanych i 38 dodatkowych), co stanowi wykonanie rzeczowego planu operacyjnego w około 82,5%, a finansowego w 89,8%. Część przedsięwzięć przedstawionych w Programie nie została zrealizowana we wskazanym okresie, ich wykonanie przełożono na okres późniejszy. Niektóre zadania nie będą realizowane z uwagi na zmiany w podejściu do zakresu inwestycji. Znaczny wpływ na zaniechanie realizacji zadań miały względy ekonomiczne związane m.in. ze znacznymi nakładami finansowymi.

Z danych zamieszczonych w niniejszym Raporcie wynika, iż realizacja Programu przebiega prawidłowo. Przy sporządzaniu niniejszego dokumentu, wzięto pod uwagę fakt, iż przedstawione wyniki obejmują okres dwuletni, czyli przedstawiają połowę okresu realizacji Programu

Z diagnozy stanu środowiska i zmian presji na środowisko na terenie powiatu polickiego, przedstawionej za pomocą analizy wskaźnikowej wynika, iż stan ten w roku 2013 odnotowano jako dobry. Potwierdza to analiza wartości wszystkich wskaźników ujętych w niniejszym Raporcie.

Za 2013 rok WIOŚ nie prowadził pomiarów zanieczyszczeń powietrza na terenie powiatu polickiego. Zgodnie z tak przyjętą zasadą powiat policki podlegał rocznej ocenie jakości powietrza jako jeden z obszarów strefy zachodniopomorskiej.

Na podstawie danych pozyskanych z GUS zaobserwowano wzrostową tendencję emisji głównych zanieczyszczeń do powietrza.

W zakresie ochrony wód nieżele wypada także ocena elementów hydromorfologicznych. Nie zaobserwowano zmian jakości wód Zalewu Szczecińskiego w latach 2012 i 2013. Jakość wód utrzymuje się na stałym poziomie.

W celu utrzymania i dalszej poprawy tego stanu rzeczy Starostwo Powiatowe w Policach, jak również gminy powiatu polickiego i inne jednostki biorące udział w realizacji Programu powinny kontynuować podjęte działania oraz podejmować nowe, których realizacja prowadzi do poprawy stanu środowiska naturalnego, efektywnego zarządzania środowiskiem oraz zapewni skuteczne mechanizmy chroniące środowisko przed degradacją.